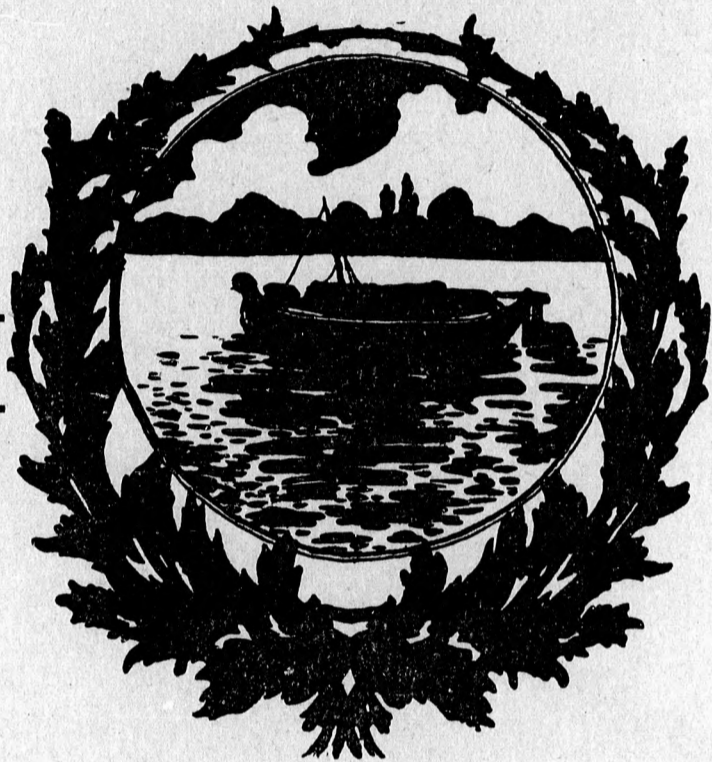

AZ AMATŐR

MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT

♥ IV. ♥
ÉVFOLYAM

♥ 23. SZÁM ♥
1907 DEC. 15.

A Magyar Amatőrök

— Közlönye —

= SZERKESZTI ÉS KIADJA =

KOHLMAN ARTUR DR.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Budapest, VII. Király-utca 89.

= TELEFON 94—49 =

Megjelen havonta kétszer

Előfizetési ára negyedévre 4 korona

Magyar Amatőrök

1908-ra ne rendeljétek külföldi
foto-zsebnaptárakat, mert újévre meg-
jelenik ::

Az Amatőr foto-almanachja

Szerkesztette: Dr. KOHLMAN ARTUR „Az Amatőr” főszerkesztője,
naptárral, zsebkönyv alakban, közel
200 oldal terjedelemben, vászon dísz-
kötésben, nyolc ragasztott (adjuztált)
míntalap-műmelléklettel stb. ::

A magyar amatőrt érdeklő minden szük-
séges tudnivaló megtalálható lesz benne.
Elsőrangú írók szakcikkei, foto-ujdon-
ságok stb. stb. ::

Lásd bővebb tartalmát a szöveg 459. oldalán. ::

Ára csak 2 kor. 50 fillér

:: utánvétellel, bérmentve! ::

Megrendelhető már most

Az Amatőr kiadóhivatalában

Budapest, VII., Király-utca 89. sz.

◆◆◆◆ Megrendeléseiknél szíveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni ◆◆◆◆

MŰBARÁTOK FIGYELMÉBE!

Lapunk elterjedésének újabb bizonyítéka, hogy nemcsak az amatőr-fényképezők szűkebb köre, hanem a nagyközönség szeme előtt is állandóan ott van „AZ AMATŐR”. Klubbok, társaskörök, tudományos egyesületek olvasó terméiben, előkelő kávéházak asztalán állandóan ott fekszik lapunk, gyönyörűségére minden műbarátnak. Ujabbán a következő klubbok, társaskörök, stb. fizettek elő lapunkra:

NEMZETI KASZINÓ
ORSZÁGOS KASZINÓ
VASUTI és HAJÓZASI KLUB
PÉNZINTÉZETI TISZTVISELŐK
EGYESÜLETE
BUDAI CAMERA-KÖR
ARADI FOTO-KLUB
A NAGYVÁRADI MŰKEDVELŐ
FÉNYKÉPESZÉK KÖRE

A FEHÉRTEPLOMI ÁLLAMI FŐ-
GIMNÁZIUM ÖNKÉPZŐ KÖRE
M. KIR. KÜLSŐ ERDÉSZETI KI-
SÉRLETI ÁLLOMÁS Görgény-Szt.-
Imrén.
VERSEGHI-KÖR, Szolnok.
KÖZMŰVELŐDÉSI EGYLET, Gyula.
MŰEGYETEMI KÖR.

IPARMŰVÉSZETI MUZEUM KÖNYVTÁRA.
BETHLEN-COLLEGIUM KÖNYVTÁRA (Nagyenyed).
MAGANTISZTVISELŐK OTTHONA.
SÁRVÁRI M. KIR. TEJGAZDASÁGI SZAKISKOLA.
PÖSTVÉN, TÁTRASZÉPLAK TÁTRAHÁZA, TÁTRA-LONNICZ,
Ó-TÁTRAFÜRED Nagyszálló, MARILLAFÜRDŐ, CSORBATÓ, KÉSZT-
HELY-HÉVIZ, GRÜN WALD SZANATORIUM, BUDAPEST ÉS SZLIACS,
stb. stb. olvasóterméi.

Következő előkelő kávéházak:

BERGER kávéház, Eperjes
PENSION Lederer, Abbazia
NEW-YORK kávéház, Erzsébet-körút
EMKE kávéház, Erzsébet-körút és
Rákóczi-út sarkán.
BELVÁROSI kávéház, Eskü-tér
UPOR kávéház, Szabadság-tér
CITY kávéház, Szabadság-tér
CLUB kávéház, Lipót-körút
VIGSZINHÁZ kávéház, Lipót-körút
ABBZIA kávéház, Andrassy-út
FRSZEK kávéház, Andrassy-út és Szív-
utca sarok.
KIRÁLY kávéház, Erzsébet-körút

LISZT FERENC kávéház, Andrassy-
út és Vörösmarty-utca sarok.
„MÁTYÁS KIRÁLY” kávéház,
Kerepesi-út és Szentkirályi-utca
sarkán.
„CAIRO” kávéház, Lövölde-tér.
MÜLLER Antal éttermei, Országos
Kaszinóban
MAGYAR VILÁG kávéház, Kossuth
Lajos-utca
MŰCSARNOK kávéház, Andrassy-
út 64.
LIDO kávéház, Andrassy-út 61.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy lapunk terjesztésében bennünket támogassanak és a lapot minden egyesületben, társaskörben és kávéházban, úgy a fővárosban, mint a vidéken, kérni szíveskedjenek.

Hazafias üdvözléssel:

„AZ AMATŐR” KIADÓHIVATALA.

INTIM SZINHÁZ

Igazgató: VÁGÓ GÉZA

Irodalmi, szolid műsor

Előadások mindennap
csakis 3-7-ig
(Folytatólagos előadások)

Elsőrendű fehérnemű- és angol ingblous-varróterem!

Latzkó Ceczília

Budapest, V., Nagykorona-u. 5. II. em. 10.

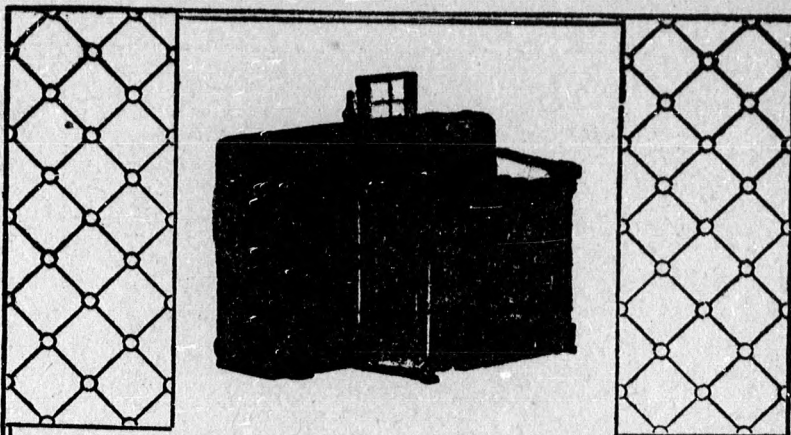
Készít mindennemű menyasszonyi kelengyét, angol ingblousok a legizlésebb kivitelben a legutányosabb árak mellett.

Több előkelő czég szállítója.

Fényképező gépek és eszközök szakszerű javíttatását elvállalja

az Amatőr-foto-laboratorium és nagyítási vállalat
Budapest, VII., Király-utca 89. ☛ Telefon 94-49.

Megrendeléseiknél szíveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni.

A legújabb szerkezetű fényképező készülékek eredeti gyári áron és a fényképezéshez szükséges összes anyagok és kellékek a legjobb minőségben

Calderoni és Társa

mű- és tanszerraktárban

Budapest, IV., Kishid-utca 8. szám.

Látsszerraktár: IV. ker., Váci-utca 1. szám.

•• Nagy képes árjegyzék. ••

OLCSÓ SZABOTT ÁRAK!

Dús választék férfi-, nő- és legényzsalimakalappokban.

ÁRJELEZÉSEK INGYEN ÉS BÉRTEN TVE.

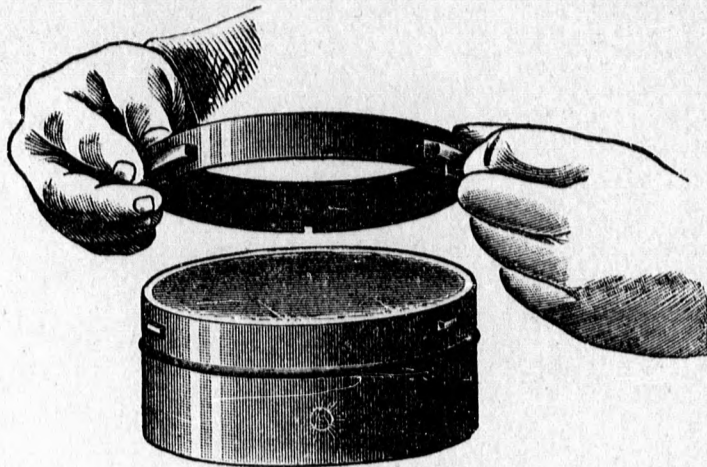
Özv. Tauszik Józsefné

Budapest, IV., Károly-körút 16. szám

Bel- és külföldi kalapkülönlegességek. — Nagy raktár szűcs- és szőrmeárúkban. — Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek. Olcsó szabott árak.

„Az Amatőr” olvasói 10% engedményt élveznek!

Busch

Kondenzor-lencsék a legjobban hűtött fehér, göböktől mentes üvegből készülnek és ezért a legnagyobb mértékben ellenállásképesek.

Kettős- és hármás- (doppel, trippel) Kondenzorok

törvényileg védett sárga rézfoglalatban „Bajonett“-zárral a lencsék kényelmes tisztogatására.

A mi

Kettős-objektíveink nagyítógépekhez,

Kettős-objektíveink vetítógépekhez,

Kettős-objektíveink mozgófényképező készülékekhez

elismerten elsőrangúak és kitűnőek és e mellett **rendkívül olcsóak!**

Szállítás csupán vizontelárúsítók útján és a hol nem kaphatók, szívesen nevezzük meg a beszerzési forrásokat.

☛ **Kérjen árjegyzéket e lapra való hivatkozással, ingyen és bérmentve.** ☛

RATHENOWER OPTISCHE INDUSTRIE-ANSTALT

VORM. EMIL BUSCH A. G. RATHENOW.

A modern amatőr felvételi anyaga
a
Hemera-Packung.

Kifogástalan minőségű, napfénynél váltható, egyenként csomagolt filmlapok.

Sokoldalról nyilvánított kívánságra forgalomba hoztuk a Hemera-csomagok használatára készült

==== **Hemera-kamarát.** =====

Kérje a most megjelent 17-es számú árjegyzéket.

Neue Photographische Gesellschaft
Aktiengesellschaft.

Steglitz 17. Berlin.

Megrendeléseiknél szíveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni

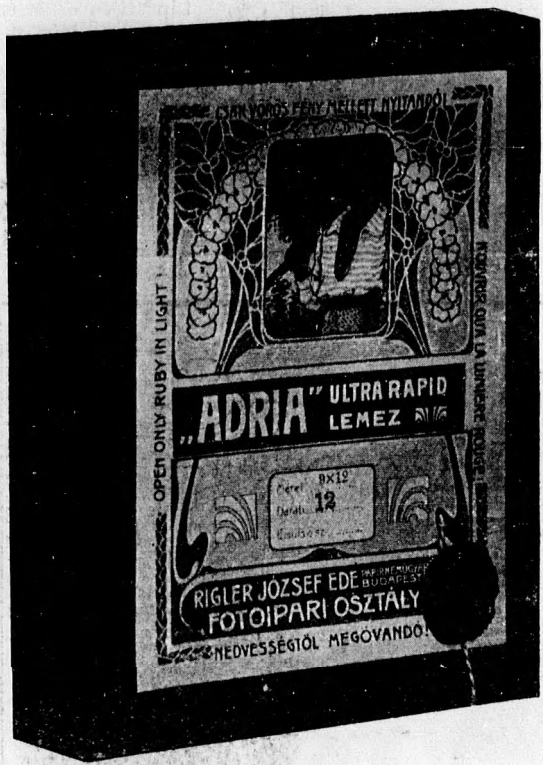

MINDEN MAGYAR AMATŐR

csak a magyar gyártmányu

ADRIA

szárazlemezeket használja.

Árjegyzéket díjmentesen küld

Rigler József Ede r.-t.

*** fotoipari osztálya ***

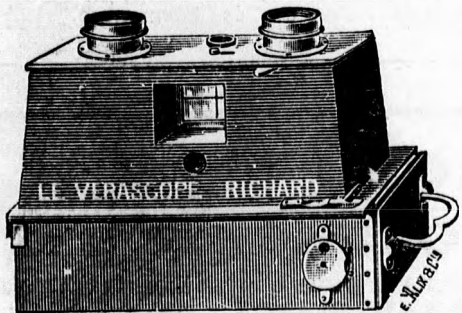
Budapest, VII, Rózsa-utca 55.

UJDONSÁG! UJDONSÁG! UJDONSÁG!

Richard 1907-es Verascope-ja

NAGY FÉNYERŐSSÉGŰ.

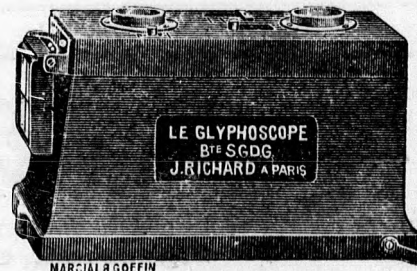
Felszerelve KRAUSS- vagy ZEISS-féle F. 6,3 objektívvel. Fiatal emberek és a fényképezésben kezdők részére: Szabadalom S. G. D. G. a **GLYPHOSCOPE** új sztereoszkop-kamara. 45x107 mm. **K 35**

Kérjen képes ismertetést ingyen és bérmentve a gyártól:

JULES RICHARD
SUCCR.

Paris, 25, Rue Mélingue

A Verascope és Glyphoscope képei átnézetben láthatók, vetíthetők, rendezhetők, nagyíthatók a **TAXIPHOTE**-ban.

Óriási választék Verascope-diapozitívokban. 45,000 tárgy a világ minden részéből. **Kaphatók az összes előkelőbb foto-szaküzletekben.**

♥♥♥♥

Megrendeléseknél sziveskedjenek lapunk hirdetéseire hivatkozni.

♥♥♥♥

1904. évi fényképészeti kiállításon

AJÁNLOM

mint legjobb minőségűt magas különleges Jahr-lemezeket
 érzékenységénél fogva

mint legjobb minőségűt a legma- a vörös címkejű Jahr-lemezeket,
 gasabb érzékenységénél fogva

valamint az orthochromatikusokat és az ortho-fényudvarmenteseket

Lipszében ezüst. érem mel. kitüntetve.

RICHARD JAHR Trockenplattenfabrik DRESDEN A.-18.

Vezérképviselőt és egyedüli elárúsítást Magyarország-Ausztria részére:

WEISS HERMANN és F A, Budapest, IX., Lónyay-utca 11. Prag, Jerusalemgasse 15. Wien, VI., Mariahilferstrasse 32.

„FIGYELEM“

Különlegességi üzlet képke-
 retek és keretdíszítésekben.

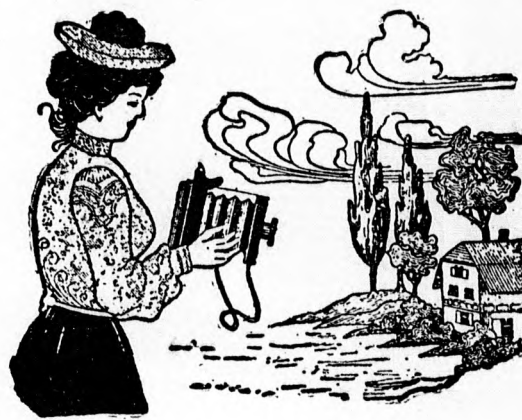
BARSONY és FABÉGETÉSI
 gépek és kellékek ∴ FAFARA-
 GÁSZATI és LOMBFÜRESZETI
 különlegességek ∴ Bútorvasalás és
 díszveretek ∴ Épületvasalások ∴
 ANGOL, FRANCZIA és AME-
 RIKAI SZERSZÁMOK ∴ ∴ ∴

Nagy képes árjegyzékeinket
 e lapra hivatkozással kívá-
 natra elküldjük. ○○○○○○

KISS ERNŐ és TÁRSA

∴ BUDAPEST ∴

VII., ERZSÉBET-KÖRÜT 17.

WANAUS JÓZSEF

FÉNYKÉPEZŐ-KÉSZÜLÉKEK
 ÉS KELLÉKEK SZAKÜZLETE

BUDAPEST, DEÁK FERENC-U. 19.

Dúsan felszerelt raktár: szalon-, utazó, Kodak és egyéb
 kézi kamarákban. — Leghíresebb gyártmányú objektívek.
 Celloidin, aristo, bromezüst papírok. — Kiváló jó minő-
 ségű lemezek. — Mindig friss vegyszerek állandóan rak-
 táron. — Előhívások 1 nap alatt eszközöltetnek. — Min-
 dennemű fényképezési munkát elvállalok.

Sötét kamara amatőröknek ingyen
 áll rendelkezésére. ∴ Nagy ár-
 jegyzék ingyen és bérmentve.

Trapp & Münch

MATT-ALBUMIN művésznyomat papírajai

Legteljesebb pótlása a platinnak és pigmentnek. ∴ A legkiválóbb szakférfiak ismételtel elismerő nyilatkozatokkal bizonyítják.
Egyszerű eszközökkel művésziesen előkelő hatás.

Rives-papír, 12, 15 és 18 kiló

Gravure-karton sima, fehér- és chamois durva, fehér és
 chamois, extra durva, fehér

Bütten-papíros, fehér és chamois

Bütten-karton, fehér

„**Rasterkorn**“ (vászonrovátkás)-**papíros**, fehér
Empire-karton, sima és durva, fehér és chamois
Japán-papíros Pirsch szerint.
Levelező-lapok sima és durva, fehér és chamois.

Tömény arany- és platinfürdők, színező- (színes) fürdők.
 Modern színű alátét- és közbetét-papírok, préselő rámpák.

Mintacsomag (összeválogatva) bérmentve 1 márkáért. — Kimerítő árjegyzék ingyen és bérmentve. — Kapható a fotoüz-
 letekben vagy közvetlenül is.

TRAPP & MÜNCH's Fabrik in Friedberg (Hessen).

Védjegy

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni.

□ J. HAUFF & Co G. M. B. H. FEUERBACH (WÜRTTBG.) □

HAUFF-ELŐHIVÓ szilárd alakban, töltényekben
és tömény-oldatban

Kimerítő ismertetés a Hauff-féle Foto-kézikönyvben. □ Ingyen. □ Kapható minden foto-üzletben.

<h1 style="text-align: center;">SATRAP- PAPIROK.</h1>	<h1 style="text-align: center;">GÁZFÉNY PAPIR</h1> <p style="text-align: center;">12 válfajban. Ideális másolópapír amatőrök részére. Fátyolmentes másolatok. Végtelen tartósság.</p>
<h1 style="text-align: center;">PAPIROK.</h1>	<h1 style="text-align: center;">BRÓMEZÜST PAPIROK</h1> <p style="text-align: center;">5 válfajban. Nagyításokhoz és kontaknyomatokhoz.</p>

Kapható az összes fotoüzletekben.

CHEMISCHE FABRIK auf AKTIEN (vorm E. Schering)
Fényképezési osztály CHARLOTTENBURG, Tegeler Weg 28/33.
Vezérképviselőt Magyarország-Ausztria részére: HERMANN WEISS & SOHN Prag, Jerusalemgasse 15.

	<p>♥♥ OPTISCHE ANSTALT ♥♥</p> <h2 style="text-align: center;">E. SUTER, BASEL</h2> <p>Különlegességei: FÉNYKÉPEZÉSI OBJEKTIVEK minden előforduló munkálathoz. ♥♥ Különös figyelmébe ajánlatnak mindenkinek: SUTER ANASZTIGMÁTJAI F: 7,2 és F: 6,3 ♥ (Schweizi szabadalmi szám 21872.)</p>	
<p>Arcképekhez, csoportokhoz, leggyorsabb pillanattfelvételekhez, épületek, belső helyiségek (interieurök), nagyítások és reprodukciókhoz. ♥ A legjobb univerzális objektív. ♥ Uj! Suter-anasztigmat, III. sor., F: 5. Uj! ♥ Suter-anasztigmat ♥♥ sorozatok minden mérethez. Aplatánok F: 5, F: 8, F: 12. Arckép-objectívek, Petzval-rendszer. F: 3,75, F: 3,2 ♥♥</p>		
<p>♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥ Suter Klap-kamarái 9×12, 9×18 és 13×18 cm. 3-féle kivitelben. ♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥</p> <p>Arjegyzék ingyen és bérmentve. ♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥ Suter Cartridge-kamarái filmekre 82×107 mm. és 8×12 lemezekre. ♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥</p>	<p>♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥ Suter Prizma-kettős-távcsövei, hat és tízszeresek. ♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥</p>	<p>Arjegyzék ingyen és bérmentve ♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥</p>

♥♥♥♥♥ Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni ♥♥♥♥♥

SZABADALMAK ♥ TALÁLTMÁNYOK ♥ MINTÁK

ügyeit szakszerűen intézi a világ valamennyi államában **TÖRÖK LÁSZLÓ** okl. gépészmérnök, hites szabadalmi ügyvivő □

Telefon 87-02. Budapest, VII., Rákóczi-út 30. szám. Telefon 87-02.

Thonet-féle hajlított fabutorok, hintaszékek, fotelok, székek stb. dus raktáron.
Nádszékek kizárólag csak a legjobb minőségű nádból fonatnak szolid áruk mellett. Fonónád-eladás nagyban és kicsinyben. Újságrámák minden lap részére raktáron, e szakmában leg-
régibb üzlet, mely fennáll 1875 óta és szolid áruiról közismert.
Jelinek Pál Rákóczi-út 6 és Dohány-u. 3. Bazárudvarban 24. szám alatt.

Kizárólag eredeti

GRAMOPHONOK
„IRÓ ANGYAL“ védjeggyel.
Összes színházak felvételei.
Választék küldemények
Árjegyzék bérmentve.

SCHMID NŐVÉREK
IV., Kiglyó-tér 1. Királyi bérpalota.

TÖBB SZABADALOM VÉDJELE SZÁMOS KITŰNETÉS

KOCH JENŐ
MEIDINGER KÁLYHÁ-
GYÁRA
BUDAPEST
SZONDY-UTCA 53

EREDETI: MEIDINGER KÁLYHÁK ELISMERT-LEGJOBB GYÁRTMÁNY OROSZLÁN KÉMÉNY: TOLDOK.

MUZSNAY AMÁLIA

művegyészeti tisztító-intézete és festészeti vállalata

Budapest, VII., Dob-utca 2. Károly-körút sarok.

Mindenféle úri- és női ruhákat a legszebben és legolcsóbban tisztít 48 óra alatt. Béli és társasági öltönyök, jelmezek bármily folttól vegyileg tisztíttatnak és teljesen felújíttatnak; továbbá gyapju, pamut, selyem, bársony, szörme, szőnyeg, tollak, keztyűk. Mindennemű ruhák fejtelten állapotban festetnek és tisztíttatnak.
Butorokban levő foltok a lakásban tisztíttatnak. Festése bármely selyem, gyapot és kartonszöveteknek, ruháknak, férfiöltönyöknek stb.
Tűz és betörés ellen biztosítva!

♥♥♥♥ Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni ♥♥♥♥

Kaphatók a foto-üzletekben.

Film-kifésztők, film-sulyzók, tok- és gyűrű-szorítók filmekhez. Háromkarú lemezemelők.

Egyedüli gyártóink: Aug. Chr. Kitz, Frankfurt a. Main.

Halló! Aki fényképezési készüléket akar vásárolni, özze meg kirakataimat, mert nálam van a legolcsóbb bevásárlási forrás minden fényképezési cikkre. Vesz és cserél: **HATSCHEK EMIL**, VI., Ardrassy-út 13. Fiók: VII., Erzsébet-körút 38. Alapítva 1877.

ALAPÍTTATOTT 1896. ALAPÍTTATOTT 1896.

FRIEDMANN HERMAN
MŰORÁS ÉS ÉKSZERÉSZ

VIII., Vas-utca 19. BUDAPEST VI., Fóthi-út 22.

Ajánlja dúsan felszerelt mindennemű óra- és ékszerak-tárát. Egyedüli elárúsítója az örökös szintartó remek ékszerutánzatoknak, melyek szín- és fénytartóságáért 10 évi jótállást vállal. Béli és alkalmi ékszerek köl-esön adatnak. Mindennemű javítások lelkiismeretes és megbízhatóan, jótállás mellett eszközöltetnek.

Karácsonyi és ujévi ajándékok
♥ Meglepő csinos ujdonságok már 1 frt 50 Krajcártól feljebb.
Ezüst botok 3 frt.-tól feljebb.

Molnár Béla óras és ékszerésznél
Budapest, Múzeum-körút 3.
♥ Árjegyzék ingyen. ♥

Amerikai rendszerű úri szabóság
Budapest, IV., Szervita-tér 3. szám, I. em.

Kifogástalan szabású, legjobb minőségű angol és belföldi divatszövetekből készült

Saccó-öltönyt, Felöltőt vagy Raglant 25 forint és 30 forintért csakis mérték és próba után adunk.

Adhatjuk, mivel árúinkat készpénzben olcsóbban vásároljuk.

Adhatjuk, mivel csakis készfizeset ellen szállítunk.

Adhatjuk, mivel nem hitelezünk, tehát veszteség nincs az árba kalkulálva.

Adhatjuk, mivel csakis szervezett, de elsőrendű munkásokkal dolgoztatunk.

JÓZSEF FŐHERCEG Ő CS. ÉS KIR. FENSÉGE
KAMARAI SZÁLLITÓJA

LEGRÉGIBB ÉS LEGNAGYOBB ÜZLET E
SZAKBAN :: ALAPITVA: 1878

PEJTSIK KÁROLY

FÉNYKÉPÉSZETI CZIKKEK SZAKÜZLETE

IV., Városház-utca 1. BUDAPEST Kossuth Lajos-utca 1.
(Standard-palota)

Ajánlja minden a
fényképészeti

szakmába vágó
készülékeit és
cikkeit jutá-
nyos árban ::

Felvilágosítás és ké-
pes nagy árjegyzék
kivánatra a legna-
gyobb készséggel ::

alatt műterem
kizárólag ::

AMATŐR-

czélokra ::

Felvilágosítás és ké-
pes nagy árjegyzék
kivánatra a legna-
gyobb készséggel ::

LIPP GYULA

ékszerész-, arany- és ezüstműves

Budapest, IV., Koronaherceg-u. 18.

Menyasszonyi kelengye és ajándékok.

Telefon: 76-52.

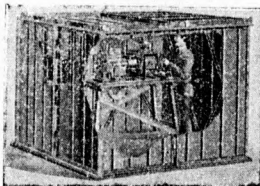
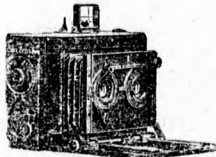
Alapított 1849.

INSERIRET

Az Amatőr im
Sicherer Erfolg!

GROSSMANN DÁVID

Mechanikai gépműhely és hatóságilag engedélyezt
electrotechnikai vállala Budapest, VII., Dohány-
utca 1. Telefon II-95. El-
vállalja fényképező- és kine-
matográf-készülékek javítá-
sát, electrotechnikai munká-
latokat, phisikai és mathe-
matikai tanszerek készítését.

KÖNIG ÉS BAYER

FOTOKEMIGRAFIAI MŰINTÉZETE

Ajánlkozik a legjobb egy- és többszínű
klisék készítésére a legrövidebb idő alatt.
BUDAPEST, VII., KAZINCZY-U. 32.

Szenzációs szabadalm. újdonság!
Bel- és külföldön szabadalmazva

A „Columbus” mint
ellenőrző keret.

Cikkeim az összes
foto-üzletekben
Kaphatók, ha nem,
úgy forduljon cé-
gemhez

Otto Spitzer

Berlin, W. 30.

Ujszerű fényké-
pezési Készülé-
kek és Kellékek
gyára

S PITZER „COLUMBUS”

LEMEZEMELŐJE

és cívszerűen kitűnően használható! Ujjnyomok a réte-
gen kizárva! Az egész
kép ellenőrizhető. A lemez
kicsúsása, széles-
ségben való átné-
zet mellett és a ré-
teg összekarcolása
lehetetlen! Az ösz-
ses lemeznagysá-
gokhoz kapható.
Kérjen 86. számú új főár-
jegyzéket. Számos mesé-
sen cívszerű szabadal-
mazott újdonságot tartalmaz.
Ingyen és bérmentve.

A „Columbus” mint szárító-állvány

Megrendeléseiknél szíveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni

OPTISCHE
ANSTALT

G. RODENSTOCK

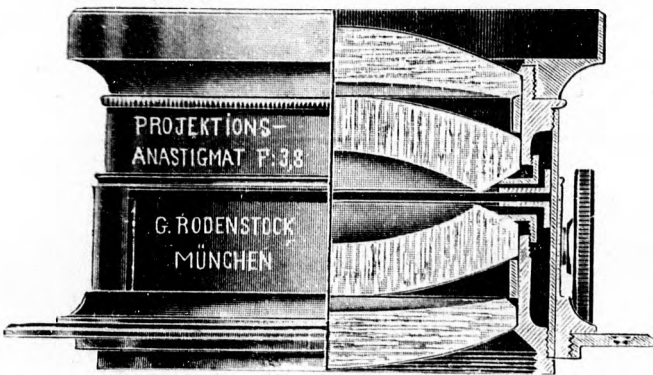
♥♥♥ MÜNCHEN ♥♥♥
ISARTALSTRASSE 41.

Vetítő-Anastigmatok

a legjobb minőségben

F. 3,8

Legmagasabb fényerő!

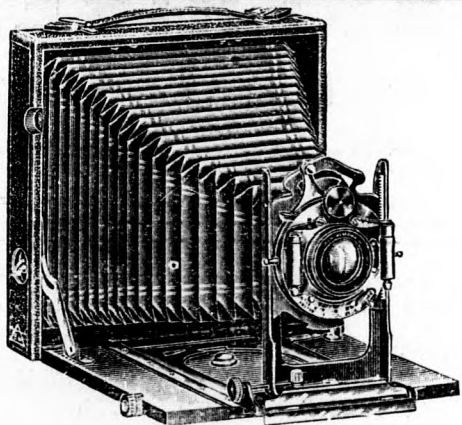

F. 3,8

Nagy képszög! ∞∞∞∞

Vetítő-objektívek, vetítő-gépek, vetítő-mikroszkopok (górcső)
nagyító-készülékek, kondenzátorok.

Gazdag tartalmú **2. sz. vetítő-ismertető árjegyzék** ingyen és bérmentve.

A kézi-kamara csekély súlyát
Az utazó-kamara megbízhatóságát
egyesíti magában a mi

„Afpi-Quadratisch“

(Négyzetes Afpi) kamaránk 9×12 és 13×18 cm. kép-
méretekhez.

Kapható minden foto-üzletben.

EMIL WÜNSCHE

Actienges. für photogr. Industrie

REICK, BEI DRESDEN.

Vezérképviselő Magyarország-Ausztria részére: _____

**ERICH MEYER, WIEN,
III., Haupt-strasse 14/16.**

A. LUMIERE ET SES
FILS

LYON-MONPLAISIR

(Franciaország)

FÉNYKÉPEZÉSI

Kékcímkéjü-

Σ (Sigma) stb.

LEMEZEK

Bromezüst-,

Ezüstcitrát- stb.

PAPIROK

Vegyszer-termékei (Stanodos-ok)

Természethű **színes** felvételeket
készíthet minden amatőr

„AUTOCHROM-LEMEZEK“

(A. és L. Lumiere eljárása szerint szab. az összes államokban.)

Mindenütt kapható!

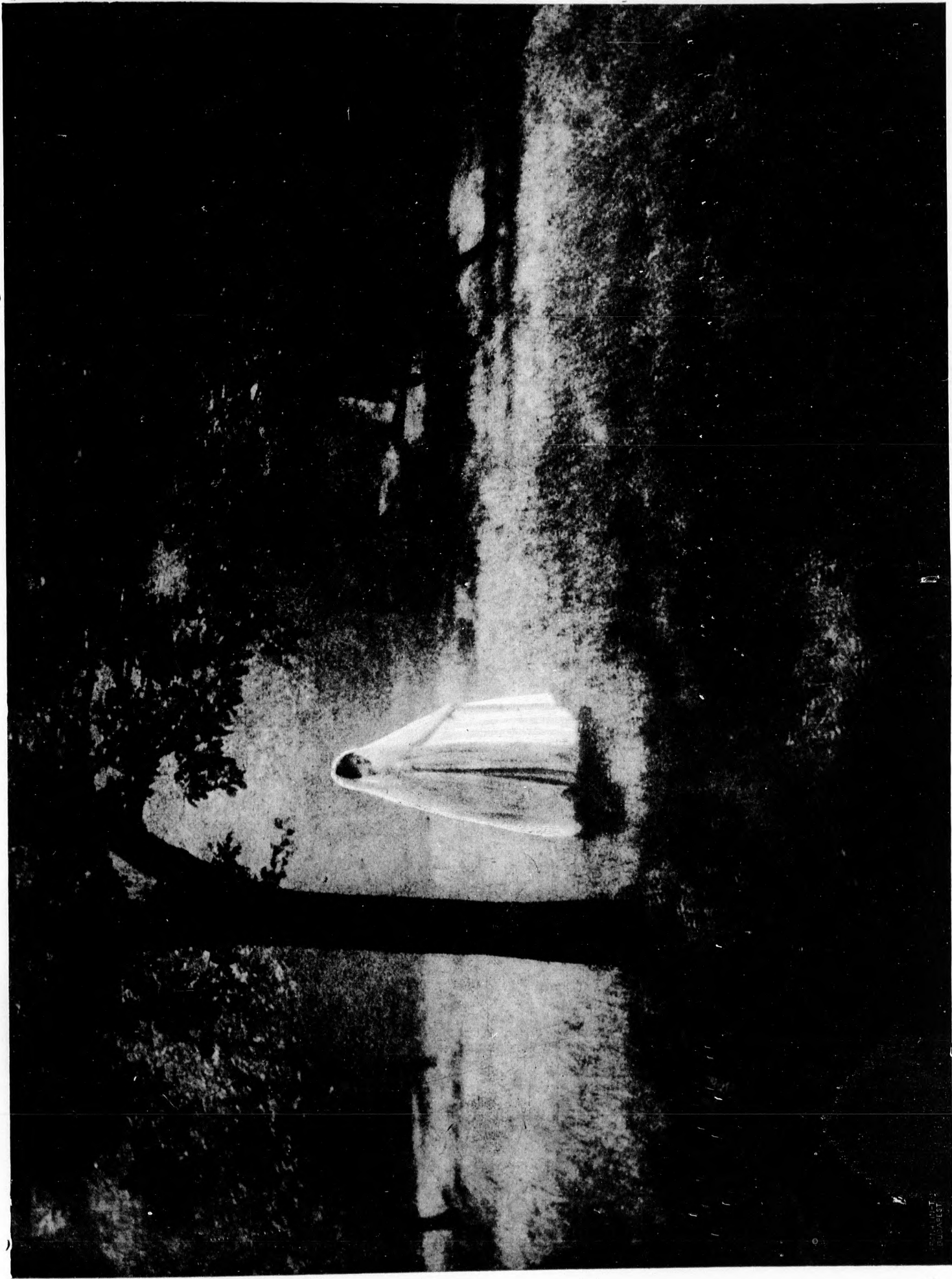
Minden kamarában alkalmazható.

Feljegyzési könyvet kérjen, melyet portómetesen küld
BERNH. WACHTL, WIEN, KIRCHBERGG. 37.

♥♥♥♥

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni

♥♥♥♥

NOVEMBERI NAPSUGÁR

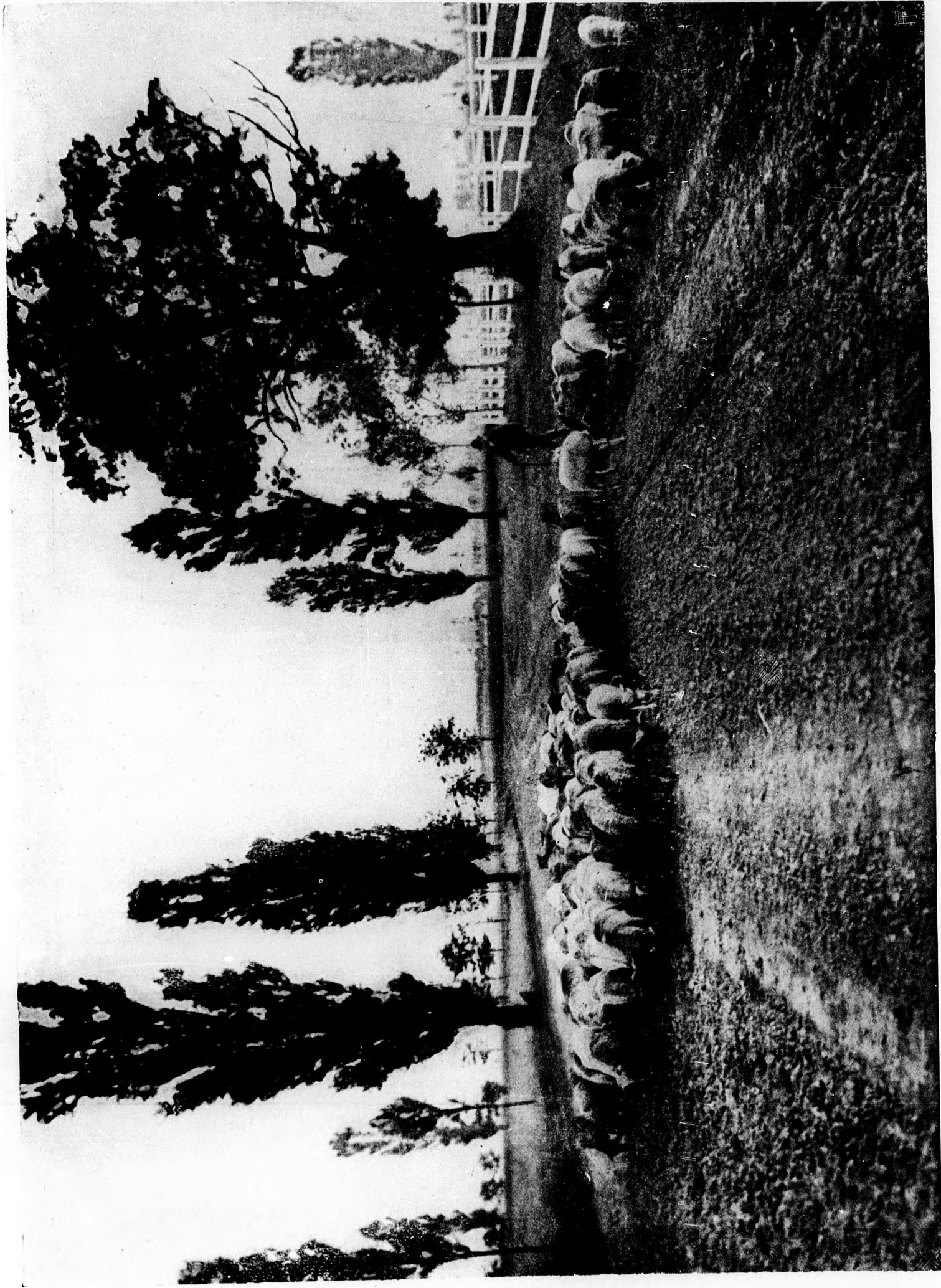
□ C. PUYO, PARIS

□ Az Amatőr művelőlete

□ Minden jog fenntartásával

□ □

□ □

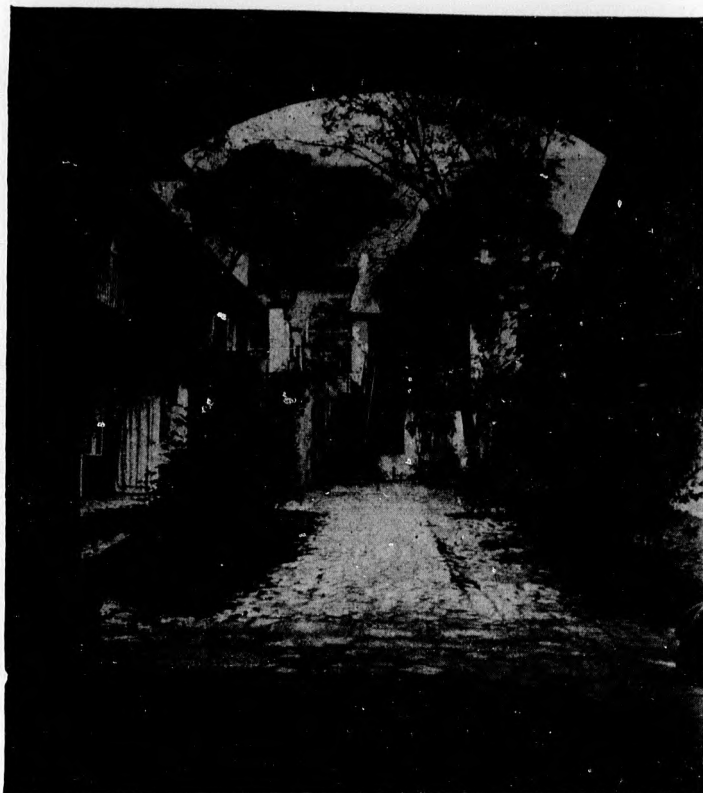

LEGELESZŐ JUBNYÁI
MAGYAR-ROSENBERG EMIL, BUDAPEST

Minden jog fentartásával

Az Amatőr művelőlete

„AZ AMATŐR FOTOALMANACHJA 1908“
AZ ELSŐ MAGYAR NYELVŰ ZSEBNAPTÁR.

BUDAI UDVARHÁZ

Garai József, Budapest

A MAGYAR AMATŐRÖK LAPJA

AZ AMATŐR
MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT
MEGJELENIK HAVONKINT KÉTSZER

SZERKESZTI ÉS KIADJA:

KOBLMAN ARTUR DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 89 (Telefon 94-49).

ELŐFIZETÉSI ÁRA EGÉSZ ÉVRE 16 KORONA.

Tartalom: SZÖVEG: *Kohlman Artúr dr.*: A négy évszak a fényképezésben. (Mutatvány „Az Amatőr fotoalbumachja 1908.” című zsebnaptár „A felvételtől — a képig” című esztétikai cikksorozatból. Képekkel.) — *Boross Mihály* (Polgárdi): Fénykép-„ex librisek”. — *Sztankovszky József* (Erdőszentgyörgy): Ismét az autochrom-lemezekről. — Felhívás „Az Amatőr fotoalbumachja 1908” című zsebnaptár előfizetésére. — Fényképezési eljárások. (Különbéle eikonogen előhívók. Felragasztott képek lehúzása. Negatív rétegének levonása. Fényudvar eltávolítása. Kéknymás vászonra. Erősítés rézbromiddal.) — Különbélek. — A „Florence Heliochromatic” lemez, objektívek tisztítása stb. stb.) *Kohlman Artúr dr.*: Képeinkről. — KÉPEK: Műmellékletek: *C. Puyo* (Páris): Novemberi napsugár és *Magyar-Rosenberg Emil* (Budapest): Legelesző juhnyáj. — Címkép: *Garai József* (Budapest): Budai udvarház. — Szöveggépek: *Tary Lajos* (Keszthely): Naplemente a Balatonon és Esthangulat a Balatonon. — *H. H. Pierce* (Boston): Egy öreg hölgy arcképe. — *Dr. L. Kleinjés* (München): Hollandi nő. — *Franz Kutschker* (Wien): Falusi utca. — *Gedeon Kálmán dr.*: (Esztergom): Ökrök a kútnál. — *Bethlen Zsófia grófnő*: Részlet a Medve-tóról.

Tisztelettel kérjük mindazokat a tisztelt olvasóinkat, kiknek előfizetése lejárt, hogy azt mielőbb megújítani sziveskedjenek! — Egyuttal ne mulasszák el már most megrendelni „Az Amatőr fotoalbumachja 1908” című zsebnaptárát!

A négy évszak a tájképben.* (Képekkel.)

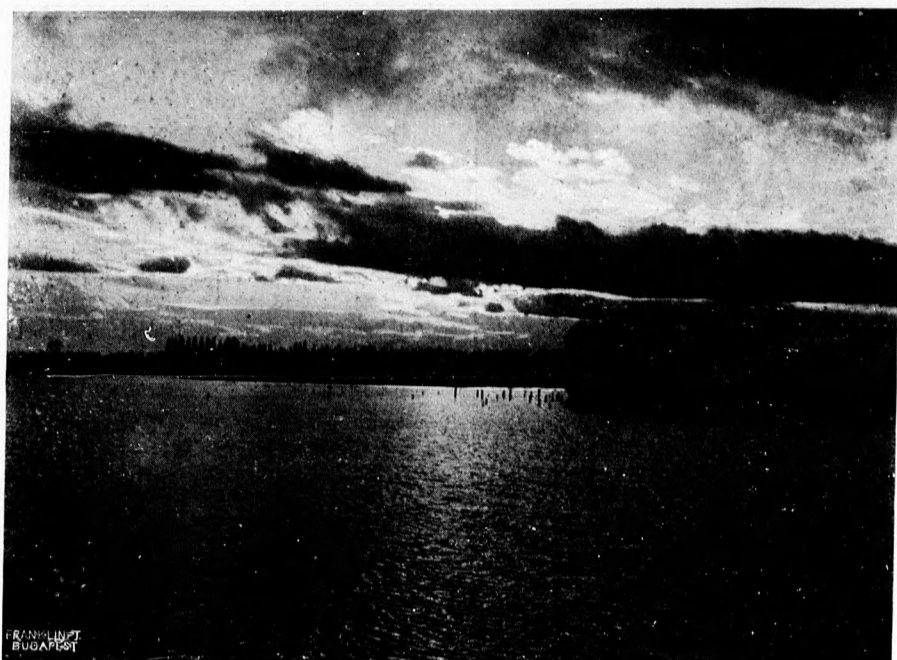
Irta: DR. KOHLMAN ARTUR.

Az amatőrfényképezésnek főtémája hiába — a természet. A szabad természet folytonosan változó szépségeinek, a belőlük fakadó és lelkünkben is visszhangra találó *hangulatoknak* ritka amatőr tud ellentállani. Hiszen ez már az amatőr szónak értelméből is világosan következik. Amatőr az, aki a művészetet minden egyéb mellékcéltől függetlenül, tehát *mint öncélt* kedveli és műveli. Vagyis a művésztől semmi egyebet, mint lelki gyönyört nem vár. És a természet özönével ontja az ily lelki gyönyöröket nekünk amatőröknek, akik azokat meg is tudjuk érzni, meg is tudjuk érteni, sőt meg is tudjuk rögzíteni.

A természet soha sem ismétli meg — teljesen — magát. De azért mindig megtalálható benne valami, ami jellemző akár az illető tájra, akár pedig arra az évszakra, avagy csak a napnak arra a szakára is, melyben azt kamaránkkal lemezünkre rögzítettük. Ezt a jellegzetes vonást, mely legtöbbször valamilyen hangulatban nyilvánul meg, ezt visszaadni a művész-amatőr feladata.

Mert a technikai készség — bármily fontos legyen is a végeredmény kifogástalan létrehozása szempontjából — egymagában sohasem elegendő. Mint a fényképezésben általában, úgy a tájképe-

* Mutatvány „Az Amatőr Fotoalbumachja 1908.” című zsebnaptár „A felvételtől — a képig” című esztétikai cikksorozatból.

□
□ESTHANGULAT
A BALATONON

Tury Lajos, Keszthely

□
□□
□
□□
□
□

zésben is első kellék a *művészi felfogás*. Ez pedig nemcsak a téma helyes megválasztásában, hanem egyúttal a „lényeg”-nek, a jellegzetesnek felismerésében és kiemelésében, a természet ú. n. „*kivágás*”-ában nyilvánul. Vagyis az élénk táruló természeti képből vágjuk ki, illetve vegyük fel lemezünkre csupán azt, ami e képben jellegzetes.

Mert míg a természet színpompája a lényegtelen is széppé varázsolja, addig a fénykép mai színhiánya mellett, a jelleg *a hangulat hiányát* igazán *nincs mivel pótolnunk*. Lehet az ily felvételünk még oly jól előhívott, a celloidintól a gumminyomásig bármily technikában másolt, a természetbeli színeket azoknak jólesően gyönyörködtető hatását kész fényképünkben sohasem élvezzük viszont. *Innen a sok csalódás, mely a felvételtől a kész képig oly sokszor éri az amatőrt.*

A színeknek visszaadására, (a néhány új színes eljárást — úgymint főképpen az *N. P. G.* háromszínyomását és a *Lumière* „autochrom” eljárását nehéz technikájuknál fogva — nem véve figyelembe) hiába, még mindig nem képes az amatőr. Éppen ezért a főszólyt a helyes fény és *színértékek* visszaadására fogja helyezni. És ez jó színérzékeny („*Adria-diachrom*”, „*Agfa*”-chromo, *Kühle* és *Miksche*-féle „*Color*”, *Hauff* vagy *Richard Jahr*-féle *ortochromatikus*) lemezek az objektív sugárkévéje és a lemez közé (az objektív vagy a lemez elé) helyezett jó sárgaszínszűrővel legtöbbször sikerülhet is neki. Természetesen úgy a színszűrőnek, mint a lemeznek, valamint a kettőnek egymáshoz egyaránt jól hangoltnak kell lennie. Ámde a mi jelenlegi legjobb lemezeink is bizonyos színek iránt kevésbé érzékenyek és ezért még a helyes színértékek is csupán viszonylagosak, vagyis a vaskos természetellenességek hibájába való nem esést jelentik. Így például a közönséges lemez túlzottan érzékeny a *kék* szín iránt, ellenben ugyanily mértékben érzéketlen a *sárga* színnel szemben. Míg tehát a szemünk recehártyájára tompábban ható sötétebb tónusú kéket vakítóan fehérnek, addig a szemünknek sokkal élénkebbnek, világosabbnak tetsző sárgát legjobb esetben szürkén, ha ugyan nem egészen feketén adja vissza. Ennek a visszásságnak visszafordítására szolgál tehát a jó színérzékeny lemez és a színszűrő. Segítségünkkel sikerülhet pl. az ég kékjét gyengébb vagy erősebb, sőt sötétszürke *tónusban*, a sárgát ellenben világos színének megfelelő értékben visszaadnunk.

A színértékek kérdése tehát technikai eszközök segítségével többé-kevésbé sikeresen oldható

□

□

□

□

NAPLEMENTE
A BALATONON

Tary Lajos, Keszthely

□

□

□

□

□

□

meg. Ehhez tehát művészi invenció nem kell. De viszont a színek káprázatos, vagy csak jóleső, visszaadása a *normális* eszközökkel és eljárásokkal még a legjelesebb művész-amatőrnek sem sikerülhet.

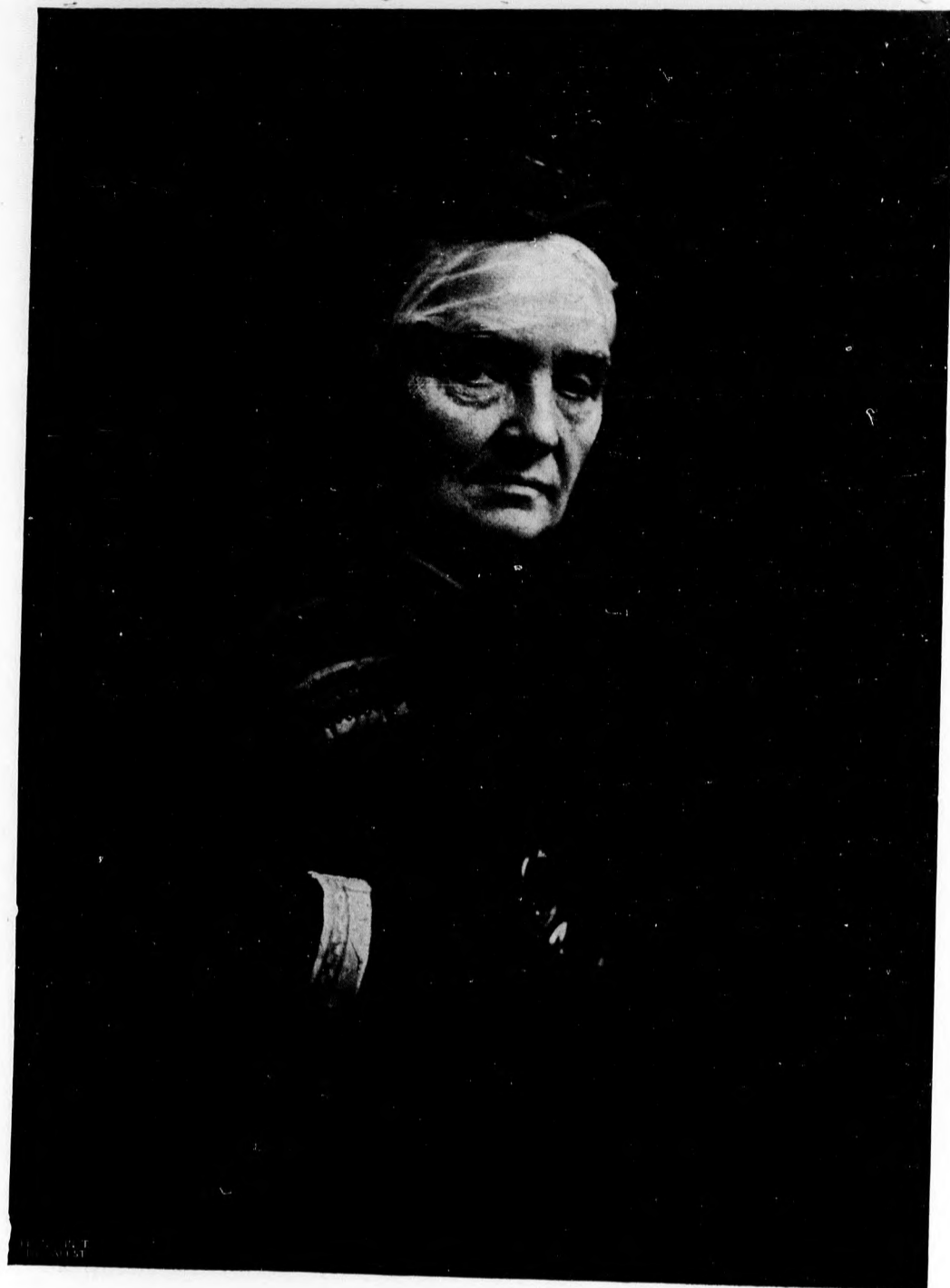
Van azonban a természetben még valami, ami vonz és a gyönyörnek lebilincselő érzetét kelti s ez — amit már kezdetben sejtettünk az olvasóval — *a hangulat*.

Ennek minél teljesebb visszaadására törekedjék tehát minden amatőr. És ha a természet sohasem ismétli is magát, de mindenkor nyújt hangulatot. Télen, nyáron, tavasszal, ősszel, reggel és délben kora délután és napnyugtakor a természet *egyaránt* bőkezű a témák osztogatásában. Csak meg kell keresnie, annál inkább meglátnia, leginkább pedig azoknak kiaknázásához értenie az amatőrnek. És mert minden nap- és évszaknak egyaránt megvannak a maga, a képen is félreismerhetetlen, sajátosan jellegzetes vonásai — az ily kép szinte a természet e szakának — *művészi arcképe* legyen.

És ha valahol, úgy a mi szép országunkban, — melylyel a természet sokkal bőkezűbben bánt, mint a rajta lakó emberek, — erre bőségesen elegendő alkalom nyílik. Sehol talán határozottabban, markánsabban nem nyomják reá saját ábrázatuk jellegzetes bélyegét az évszakok a tájra, mint éppen nálunk.

Tél apó havas és zuzmarás ruhájával, jégcsapos szakálával beköszöntvén, a kevésbé kultivált, de soha agyon nem csépelhető foto-témák súlya alatt roskadozik. Két-három hónapra is letelepszik és ezalatt mindent a saját képére alakít át. Főjellemvonása a változatlanul *hideg nyugalom*. Mindenütt ez nyilvánul meg a természet nagy téli tárlatában, de nem mindenütt és nem mindenkor úgy, hogy az bennünk a tél *igazi* és teljes hangulatát tudná kelteni. Sok szép téli tájképet láttunk már, — különösen külföldi, de hazai művész-amatőrök műveiből is — de olyat, mely a telet akkor és úgy állította volna objektívje elé, mikor a *leghidegebb* és legnyugodtabb, vagyis *éjszaka*; bizony, vajmi keveset. Ki ne lett volna már zimankos *holdvilágos téli éjszakáknak* idején kint a szabadban? Lehetetlen tehát, hogy ne lepje meg, ne hassa át ugyanaz a hangulat, ugyanaz az érzés, ha azt *viszontlátja* e kis könyvecskénk lapjai között a *Balogh Rudolf jellegzetesen* hangulatos „Téli éjszaka“ című képében.

(Folytatjuk.)

□
□□
□

EGY ŐREG HÖLGY
ARCKÉPE

H. H. Pierce, Boston

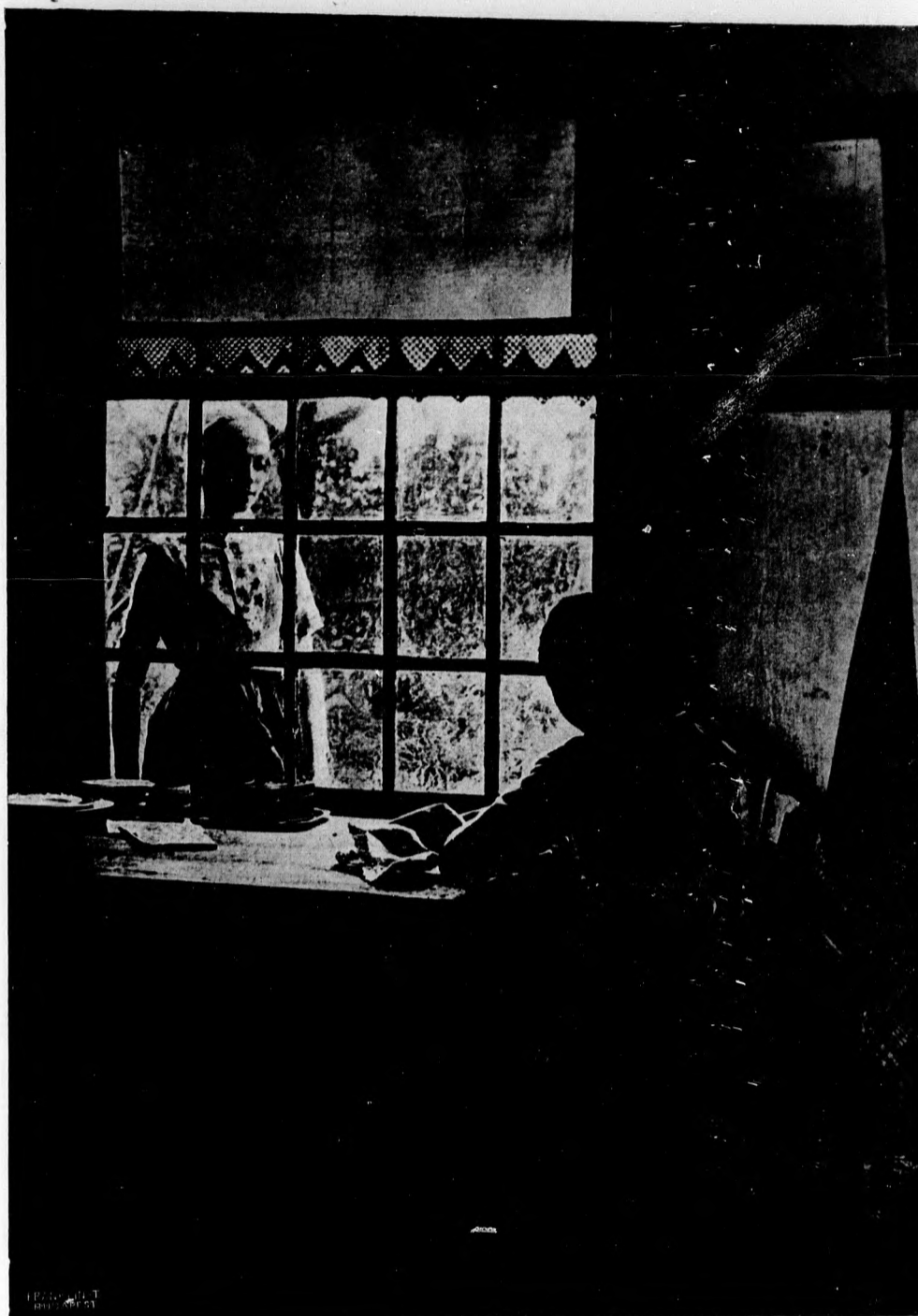
□
□
□□
□
□

Fénykép-„ex librisek“.

Irta: BOROS MIHÁLY (POLGÁRDI).

Szinte hallom felzúdulni a művészeket, akik barbarizmust emlegetnek arra, hogy akad ember, aki „ex librist“ fotografál, s nem elég intelligens arra, hogy 20—80 koronát fizet valamely ex libris rajzért. Nem merülök el a fotografiai ex libris védelmében — az előhívó kádjában, de az amatőrök védelmébe húzódok, akik igenis elég intelligensek ízlésükben és egy-kettőre megcsinálják a művészi *fotografiai* „ex librist“. Ha azt tagadnám, hogy van sok

gyönyörű — határozottan találó — a tulajdonos ízlésének — a tulajdonosra jellemző vonatkozásnak megfelelő elsőrendű művészi „ex libris“ rajz, pogány és hitetlen volnék. Ezt tehát nem veszem tagadásba, ellenben igenis állítom, hogy teljesen értelmetlen „ex librisek“ tömege is forog közkézen, s hogy jellegét adjam a nagy átlagnak, elég merész vagyok azt állítani, hogy 10 ex libris közül kettőn bagolymadár van, három valamely középkori lovastábrázol, a többin egy stilizált férfi vagy női alakot látunk az előtérben. A dekoratív elem a fa, a levél, a könyv lapjai, a kóró, a

□
□HOLLANDI NŐ
(Intérieur ablak-ellen)

Dr. L. Kleintjes, München

□
□□
□
□□
□
□

kököröcsin, a pitypang és a pipacs. Száraz galyak, kopár vagy leveles fák, ösvény a hegyek felé, s merészen végigcsapott néhány felhőfoszlány.

Holbein fametszeteire emlékeztető néhány szép rajz csak megerősíti azt a hitemet, hogy fotografálás útján mesés szépségű, a tucat ex libriseket toronymagasságban túlszárnyaló művészi ex librist tudnánk előállítani.

Maga a természet, mesterkéltséggel összeállítás nélkül, ezer meg ezer alkalmat nyújt ex librisre. Csak egyet említek: „Az Amatőr” Schillings-számában közölt fénykép, amelyen egy ritka, alig ismert kondorkeselyű egy víziló fején

gubbaszt, bár évtizedekben csak egyszer előforduló alkalmat ad egy természetbarát könyvtárának díszéül, addig valamely érdekes néprajzi felvétel, egy könyvtár efajta könyveinek, egy ügyesen lekapott utcai jelenet a regények, a könyvtárszoba entériörje a tudományos könyvek ex librisre lehet. Amatőreink ízlésén áll, hogy hangulatos, művészi beállítású felvételeik közül kiválasztják az egyéniségüknek legmegfelelőbb, „ex libris“-re alkalmas felvételt és ezzel megindul a *művészi fotografiai ex libris* készítés, gyűjtés, cserélés. És „Az Amatőr” — bizonyára — készséggel nyitja meg lapjait e művészi törekvés számára. □ □

□
□

FALUSI UTCA

Franz Kutschker, Wien

□
□
□□
□
□

Ismét az autochrom-lemezekről.

Írta: SZTANKOVSKY JÓZSEF (Erdőszentgyörgy).

Nagyon sokat írtak már ezekről a lemezekről, dacára, hogy még csak rövid ideje kerültek forgalomba. Azonban nálunk mégis kevés olyat, amit én, miután tényleg behatóan foglalkoztam e lemezekkel, tapasztaltam.

Tekintve az autochrom-lemezek s a kidolgozásához szükséges kellékek, vegyszerek beszerzésének óriási magas árát, kötelességemnek tartom az érdeklődőket fölvilágosítani egy és másról, nehogy tetemes kiadás révén jussanak egy-egy talán akkor is csak félig sikerült színes képhez.

Az előírt utasításnak pontos betartása még nem elegendő.

Félre dobtam tehát ezt az írott malasztot s a saját gyakorlatom és tapasztalatomra támaszkodva kísérleteztem tovább és eredménnyel!

Azt tapasztaltam, hogy a *Lumière*-féle autochrom-lemezek legjobb esetben a közönséges lemezek $\frac{1}{80}$ -ad érzékenységgel bírnak!! (Ezt persze a színszűrőn át értem!) Továbbá, hogy F:6-nál kisebb fényerejű objektívvel teljes lehetetlenség még rossz képet is csinálni!

Ime az én esetem. November 12-én déli 12 órakor, *Voigtländer*-féle portrait-anasztigmát

F:4.5 objektívemmel, a teljes fényerő felhasználásával, egy színdús arcképfölvételt akartam eszközölni.

Az idő szép tiszta, napfényes, az égen csak itt-ott látszott egy-egy fehér felhősáv. Az árnyékban olyan világosság volt, hogy egész biztosra vettem (tekintve az adott megvilágítási táblázat adatait), hogy nagy fényerejű objektívemmel 5 másodpercnyi megvilágítás bőségesen elég! Ennyit exponáltam!

Híven az előíráshoz, abszolút sötétben az előírt pyro-hívóban 150 másodpercig fejlesztettem a lemezt, stb.; de azon még csak nyomai sem voltak a képnek s így a színeknek sem!

A második fölvételem egy tájkép lett volna. Az összes körülmények ugyanazok voltak, mint előbb, avval a különbséggel, hogy napfény volt; pontosan 7, mond *hét másodpercet* exponáltam! Eredményem az előbbihez hasonló.

Nagyot néztem! Mindjárt az jutott eszembe, vajjon mennyit kell exponálni azon amatőr-társaimnak, akik *ténylegesen* F:8, F:12 vagy pláne F:18 fényerejű aplanatikus objektívvel dolgoznak?!

Most már azonban nyitjára jöttem, miként lehet helyes és jó képet kiexponálni s kísérleti tapasztalataimból kifolyólag törvényként állíthatom fel azt, hogy: a *Lumière*-féle auto-

chrom-lemezeket túlexponálni — úgyszólván — nem lehet!

Továbbá ugyancsak szabály az is, hogy: *F:6 fényerős objektívnél kisebb fényerejű nem használható*, mert bármily hosszú legyen is — s különben helyes — a megvilágítás időtartama, a nyert kép erőtlensége, úgynevezett „flau” lesz!

Hogy mennyi ideig exponáljunk tehát, hogy helyes képet kapjunk, erre sablont, ú. n. táblázatot felállítani nem lehet! Ez céltalan, haszontalan eszköz!

Tapasztalatom után csupán a következő *középértékű* megvilágítási időtartamokat közlöm, melyek napfényes tiszta időben, *árnyékban*, délelőtt 11 órától, délután 1 óráig használhatók. Ez adatok azonban a jelzett órák előtti, vagy későbbi és az idő borús vagy felhős volta szerint megfelelően korrigálандók.

H ó n a p	F é n y e r ő		
	F:4.5	F:5.5	F:6.3
Január	12	18	24
Február	10	15	20
Március	8	12	16
Április	6	9	12
Május	4	6	8
Június	2	3	4
Július	2	3	4
Augusztus	4	6	8
Szeptember	6	9	12
Október	8	12	16
November	10	15	20
December	12	18	24

A számok megvilágítási időtartamot másodpercekben jelzik.

Ez adatok az eredeti *Lumière*-féle sárga szűrők használatához vannak megszabva!

Fölvételt következőképpen készítünk az autochrom-lemezekre. Az eredeti *Lumière* sárga szűrőt lehetőleg az objektív hátsó felére erősítjük, tehát a kamarába nyúló foglalatra s a fölveendő képet a legnagyobb nyílással beállítjuk a már előzőleg megfordított, tehát érdes oldalával kifelé néző homályos üvegre beállító lupa segélyével lehető legélesebben; a ezután sem a szűrő helyét, sem a fényrekesz

nyílását megváltoztatni nem szabad, vagy legalább is nem tanácsos!

Miután a lencsét leföttük, behelyezzük a kazettát, melyre az autochrom-lemezt *üvegoldalával kifelé* tettük s fölhúzva a lemeztartó ajtaját a körülményeknek megfelelő ideig exponálunk.

A lemezek előhívását *abszolút sötétben* a megszabott töménységű pyro-fejlesztőben kell eszközölnünk, de nem 150 másodpercig, mint az utasítás előírja, hanem pontosan 140 másodpercig!

Ez az idő bőségesen elég s mivel az ammonia ennyi idő alatt nem képes a színes szemcsék közé beitatódni, a színek élénkebbek, szebbek, tömörebbek lesznek.

A kidolgozás további menete teljesen az utasítás szerint történik, csupán azt jegyzem meg még, hogy a második előhívás utáni mosás befejeztével a kép késznek mondható, föltéve, hogy úgy az expozíció, valamint a második előhívást teljes szakavatottsággal végeztük.

Pontosan úgy veszem föl és dolgozom ki képeimet, amint itt leírtam és most már teljes eredménnyel.

Ami az autochrom-lemezek kinézését illeti, mikroszkopikus vizsgálatnál következő: Vékony szolin üvegre egy — piros, ibolyakék és zöld színre megfestett burgonyakeményítő-szemcsék-

□ ÖKRÖK A KÚTNÁL □
□ Dr. Gedeon Kálmán, Esztergom □

ből álló — vékony réteg van vonva olyan végtelen pontossággal, hogy sehol két szemcse egymásra nem kerül s a szemcsék közötti hézagok finom korommal vannak kitöltve; ez a réteg egy színtelen lakkal van bevonva, melyre a végtelen vékony s a szpektrum összes színei iránt a legmagasabb fokban érzékenyített brómezüst zselatin emulzió van fölkenve.

A színes burgonyakeményítő-szemcsék oly parányiak, hogy szabadszemmel külön-külön egyáltalán föl nem ismerhetők s a színek ezáltal annyira összefolynak, hogy átnézetben *sötétbarnának* tűnik föl a lemez.

Mikroszkópiai vizsgálatnál azonban, főleg nagy nagyításnál a színes szemcsék már jól szemlélhetők; a szemcsék alakját, színeik szerinti elrendezésüket illetőleg az alábbi és a mikroszkóp által nagyított kép utáni rajz tünteti föl.

Hogy a *Lumière*-féle autochrom-lemezek, dacára a reá öntött végtelen érzékenységű — a „*Sigma*“-lemezt is fölülmúló brómezüst emulziónak, — mégis olyan érzéketlenek s ebből kifolyólag még nagy fényerejű objektívvel is tetemes megvilágítást igényelnek, elsősorban az eredeti sárga színszűrő sötét árnyalata magyarázza meg, másodsorban az, hogy mielőtt a fény az érzékeny brómezüst réteget érné, előbb a sötét s festett burgonyakeményítő rétegen kell áthatolnia. Ez tehát a második, de a valóságos szűrő, mert ezen alapszik tulajdonképpen a színes fényképezés.

Hogy miként fejlődik ki a színes kép, miként válik láthatóvá s minő szerepe van ebben a keményítő-szemcséknek, erről — tekintve a már különben is hosszúra nyult közleményemet — majd más alkalommal és más cikk keretében fogok olvasóinknak beszámolni.

□

„Az Amatőr“ kérelme olvasóihoz. Lapunknak egyik felette fontos — sőt mondhatnók — létevére az, hogy azok a cégek, melyek hirdetési megbízásaikkal lapunkat *támogatják*, e hirdetéseket hatásosaknak is lássák. Ezért arra kérjük igen tisztelt olvasóinkat, hogy minden vásárlásuknál, vagy bárha csak szó-vagy levélbeli kérdezősködésnél is *mindenkor lapunkra hivatkozni sziveskedjenek*.

□

Felhívás.

Minden magyar amatőr rendelje meg „Az Amatőr foto-almanachja 1908“ című közhasznú, tanulságos zsebnaptárát, mely *nagyjában* a következőket foglalja magában:

I. rész. *Előjegyzési naptár.*

II. rész. *A felvételtől — a képig.* A gyakorlati foto-észtétika encyklopédiája. Teljes cikksorozat képekkel. Irta: *Kohlman Artúr dr.* „Az Amatőr“ főszerkesztője.

III. rész. *Gyakorlati ismertető, tanulságos és szórakoztató szakcikkék, kiváló szakírók tollából.*

1. *Dr. Joanovich Pál*, miniszteri osztálytanácsos, a *budapesti Photo-Club* alelnöke: „*A diapozitívekről*“.

2. *Dr. Gedeon Kálmán*, primási főorvos-kórházigazgató (Esztergom): „*A végtelenség gyakorlati meghatározása a fényképezés terén*“.

3. *Sztankovszky József*, gyógyszerész-fotokémikus (Erdőszentgyörgy): „*Brómezüstképek előhívása*“, „*Foto-tréfák*“ stb. stb.

4. *Merei Emil*, mű- és tanszergyáros (Budapest): „*A legújabb találmány a fényképezésben*“.

5. *Bing Gyula*, (Budapest): „*A fénymérőkről*“ (Exponometerek) stb. stb.

IV. rész. *A színes fényképezés problémája és az eddigi eljárások alapelveinek ismertetése.* Az eddigi szakirodalom, a feltalálók közlései és saját kísérletei és tapasztalatai alapján írta: *Zlattner Mór*, „Az Amatőr“ belső munkatársa.

V. rész. *Teljes recipe-gyűjtemény.*

Az összes negatív és pozitív eljárások gummi és pigmentnyomás stb. is) *válogatott és kipróbált* recipéi; összeírták: *Sztankovszky József*, „Az Amatőr“ főmunkatársa és *Fejér Imre*, „Az Amatőr“ belső munkatársa.

VI. rész. *Foto-ujdonságok 1908-ra.*

VII. rész. *Egyéb hasznos tudnivalók.*

VIII. rész. *Lemezlejstrom.*

IX. rész. *Foto-jegyzőkönyv.*

X. rész. *Illusztrációk, műmellékletek az egyes részek között.*

„Az Amatőr Foto-almanachja 1908“ ára, művészi kivitelben és vászondíszkötésben 2 K 50 fill. (bérmentve!) Megrendelhető „Az Amatőr“ kiadóhivatalában Budapest, VII., Király-utca 89.

□
□RÉSZLET A
MEDVE-TÓRÓL

Gróf Bethlen Zsófia

□
□□
□
□□
□
□

FÉNYKÉPEZÉSI ELJÁRÁSOK.

Különféle eikonogen hívók.

- A) I. 100 kcm. víz
15 gr. nátr. szulfít
1.5 gr. eikonogen
- II. 100 kcm. víz (forró)
24 gr. bazikus foszforsavas nátron
- Egyenlő mennyiségben keverendő.
- B) I. 1000 kcm. forró víz
100 gr. nátr. szulfít
20 gr. eikonogen
- II. 1000 kcm. víz
200 gr. szénsavas káli
- 4 rész I.-ből, 2 rész II.-vel hígítandó.
- C) I. 1000 kcm. víz
115 gr. nátr. szulfít
18 gr. eikonogen
4 gr. hidrochinon
- II. 1000 kcm. víz
200 gr. kálikarbonát
- 9 rész I.-ből, 2 rész II.-vel hígítandó.
- D) 1000 kcm. víz
120 gr. kálikarbonát
50 gr. nátr. szulfít
30 gr. eikonogen
- Egyenlő mennyiségű vízzel hígítandó.
- E) I. 3 liter víz
200 gr. nátr. szulfít
50 gr. eikonogen
- II. 1000 kcm. víz
150 gr. kristálysóda
- 3 rész I.-ből, 1 rész II.-vel hígítandó.

Felragasztott képek lehúzása. Igen egyszerű módon húzhatjuk le már felragasztott képünket is a kartonról. Tegyük a felragasztott képet — a képoldallal lefelé — egy tiszta üveglemezre, terítsünk rá egy forró vízbe mártott, 3—4-szeresen összehajtott és annyira kinyomott szövetdarabot, hogy már nem csepeg. Efölé helyezzünk egy másik üveglemezt és hagyjuk így 1—2 óráig. Ez idő alatt a ragasztószer feloldódik és a kép könnyen levonható. (*„Az Amatőr foto-almanachja 1908.”* recipe-gyűjteményéből.)

Negatívok rétegének levonása. Longworth Cooper a következő eljárást ajánlja. A negatív először az alábbi oldatba teendő:

7 kcm. marónátron
4 kcm. formalin
200 kcm. víz

Utána a *negatív mosás nélkül*

30 kcm. sósav és
600 kcm. víz

oldatába áztatandó. Először is a sarkokon kíséreljük meg az emulzió levonását és ha ez sikerül, úgy újjunkkal az egész negatív rétegét levonjuk. Ha másik üveglemezre akarjuk átvinni, úgy ez *víz alatt* történjék. Az új lemez legyen valamivel nagyobb a régienél. Erre a módszerre különösen *eltört negatívok* megmentésénél lehet szükség. (*„Az Amatőr foto-almanachja 1908.”* recipe-gyűjteményéből.)

Fényudvar eltávolítása. *W. Alexandre* e hiba eltávolítására igen célszerű eljárást ajánl. A lemez

— melyről a fényudvart el akarjuk távolítani — először vízbe, majd pedig a következő oldatba teendő.

300 kcm. --- víz
5 gr. --- káliumbikromát
5.5 gr. --- brómkálium

5 perc múlva az oldatot leöntjük egy mérőedénybe és hozzáadunk 15 kcm. koncentrált salétromsavat. Majd ismét visszaöntjük a lemezre, mely lassankint halványodik, azaz az ezüst brómezüstté változik át. Miután ez megtörtént, *háromszor* váltott timsó-oldatba (50 kcm. víz és 50 kcm. telített timsóoldat) áztatandó a lemez. Ha a lemez esetleg még a harmadik fürdő után is sárgás, úgy néhány percig 5% nátriumbiszulfid-oldatban fürösztendő. Fél órai mosás fejezi be az eljárást. Ezután már csak a lemezréteg felületére kell újra előidézni a képet, mely eltűnt onnan. A képet azért kellett eltüntetni, mert a fényudvar közvetlen az üveg felett keletkezik és onnan tüntetendő el. A kép újra való előhívására a lassan dolgozó pyro-szóda a legalkalmasabb. A timsózás folytán megkeményedett réteg lassan fejlődik és a fényudvar *egyelőre* még fehér marad. A fejlesztés abbahagyandó, *mihelyt* a fényudvar fejlődni kezd. Fejlesztés után rövid mosás és végre rögzítés következik. *A fényudvar itt teljesen eltűnik*

Végezetül alapos mosás ajánlható. („Az Amatőr fotoalmanachja 1908.” *recipe-gyűjteményéből.*)

A kéknyomás (ferrocyan) eljárás alkalmazása vászonra. A preparálendő vászonra ecsettel, aktinikus fénynek kizárása mellett, tehát legjobb a sötét-kamarában vöröslámpánál, közvetlenül a használat előtt összekevert három már készletben levő folyadék keverékét kenjük fel.

- I. oldat 200 gr. ammoniumferricitrat
1 liter víz.
II. oldat 300 gr. vörös vérlúgsó
1 liter víz.
III. oldat 100 gr. fehér dextrin
1 liter víz
1 gr. kettedchromsavas káli.

Szárítás után másolásra kész. A nyert másolatok igen hatásosak. („Az Amatőr fotoalmanachja 1908.” *recept-gyűjteményéből.*)

Erősítés rézb. omiddal.

- I. 1000 kcm. víz
10 gr. rézszulfát
II. 1000 kcm. víz
10 gr. rézbromid.

Használatra egyenlő térfogatmennyiségekben veendő; az eltűnt kép rendes hívóval hívandó elő. („Az Amatőr fotoalmanachja 1908.” *recipe-gyűjteményéből.*)

Német bir. szab. 158.215.

Actien-Gesellschaft für Anilin-Fabrikation
Photographische Abteilung Berlin S.O.

Kiválóan
erős fényt,
igen csekély
füstképződést,
valamint
gyors és zajtalan
elégést
egyesít az

AGFA
BLITZLICHT

Takarékos fogyasztás:

Adag:

Arcképekhez körülbelül 1/4 gr.	Közép csoportokhoz körülbelül 2-3 gr.
Kis csoportokhoz körülbelül 1 gr.	Nagy csoportokhoz körülbelül 4-6 gr.

Eredeti palackok gyújtópapírossal:

à 10 gr. mérő üveggel K. 1.20	à 50 gr. mérő üveg nélkül K. 4.25	à 120 gr. K. 7.50
-------------------------------------	--	----------------------

Veszély nélküli használat! Robbanásmentes alkatrészek!

Postai szállítás megengedett!

Kapható a foto-üzletekben.

Ujjonnan megjelent az:

„Agfa-Photo-Handbuch.”

120 oldal.

Borvörös vászon.

40 fillér.

53-65-ik ezer.

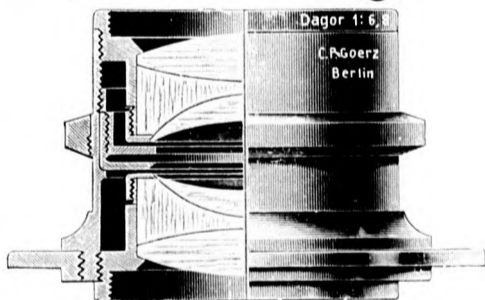
KÜLÖNFÉLÉK.

Kinevezés. *Apponyi* Albert gróf, a vallás- és közoktatásügyi miniszter a budapesti egyetem kötelekében létesített orvoskari központi Röntgenlaboratorium vezetőjévé, a VIII. fizetési osztályba sorolással, dr. *Alexander* Béla késmárki orvost nevezte ki. A kinevezés kiváló szakképzettségű, érdemes tudóst ért, aki még csak másfél év előtt keltett igen nagy feltűnést úgy a hazai, mint a *külföldi* orvosi és Röntgen-fényképezési körökben a *plasztikus* Röntgen-fényképezés lehetőségének felismerésével és ebbeli eredményes kísérleteivel. Tudomásunk szerint kísérleteinek híre eljutott a berlini nemzetközi fényképezési kiállítás főrendezőihez, akik *ismételten* felkérték a késmárki orvost ily *plasztikus* Röntgen-képeinek kiállítására és eljárásának ismertetésére. Mikor ez a tekintélyes berlini szakférfiaknak nem sikerült, *lapunk főszerkesztőjéhez* fordultak a közbenjárásért. Ez meg is történt, de szintén hiába! A jeles tudós mindaddig nem óhajtott kiállítani az orvosi tudományra nézve oly végtelenül nagyjelentőségű felvételeit, míg eljárásának sikere minden kétségen felüli nem volt és míg ezt hazai orvostársai és foto-szakkörök el nem ismerik. Pedig leggyakrabban a külföld — a rövidebb út!

A „*Florence Heliochromatic*“ lemez. Amerika sem akar elmaradni az ő vetélytársa mögött, mikor ugyancsak részt kér magának a színes fényképezés problémájának megoldásából. A *Lumière* „Autochrom“-*, a Jougla* „*Omnicolor*“-lemezek után *John H. Powrie* és *Florence Warner* (New-Yorkban) ugyancsak nyilvánosságra hozták a színes fényképezésre használható lemez-találmányukat. Az új találmány eszméje ugyanaz, mint az előbbi kettőé: egyik sem új. Mindháromnak az alapját az az eljárás adja meg, amelyre a háromszínesfényképezés érdemekben megöszült úttörő bajnoka: *Ducos du Hauron* már 1869-ben, tehát közel négy évtized előtt szabadalmat vett. Az újabb eljárások — úgy látszik, egymás sikerétől buzdított — föltalálónak érdeme az, hogy ezt az eljárást *tökéletesítették*, egyszerűsítették. S ez elég nagy érdem. Az új és forgalomba egyelőre még szintén nem került lemez feltalálói állítólag tíz év óta dolgoznak már találmányuk tökéletesítésén. Ez aránylag elég hosszú és bizonyára fáradságos

* A *Jougla*-féle egész eljárást behatóan tárgyalja „Az Amatőr Fotoalbumachja 1903“ című zsebnaptárnak „A színes fényképezés és az összes eddigi eljárások alapelvei“-ről szóló részben, a színes fényképezés elméletével és gyakorlati kísérleteivel behatóan foglalkozó belső munkatársunk: *Zlattner Mór*.

Goerz-Kettős-Anasztigmatok

„Dagor“

(III. sorozat) 1:6,8

Megbízható univerzális objektív leggyorsabb pillanat, arckép, csoport, tájkép, épület, enteriőr- és reprodukció-felvételekhez.

„Celor“

(I^b sorozat) 1:4,5 — 5,5

A leggyorsabb pillanatfelvételekhez, jó pillanatfelvételek a legkedvezőtlenebb idő mellett is, háromszin eljárás (természetes színekben) felvételekhez stb.

„Syntor“

(I^d sorozat) 1:6,8

Mérsékelt árú, olcsó objektív, viszonylagos nagy és sokféle használati képességgel.

„Alethar“

(V. sorozat) 1:11

Különleges objektív háromszinnyomású, felvételekhez és autotypiákhoz.

„Hypergon“

(X. sorozat) 1:22

Nagy látsszögű (Weitwinkel) objektív. Látsszöge körülbelül 35°.

Prizmák, kuvetták, sárga-üvegek, beállító lupák.

Goerz-tele-objektívek kézi és kihuzatos kamarákhoz.

Goerz-Anschütz-klapp-kamara „Ango“

Prizmák, kuvetták, sárga-üvegek, beállító lupák. elsőrangú gyártmány, idő, labda és pillanatfelvételek (egészen 1/1000 mm.-ig) * * * * * kívülől szabályozható, zárva felhúzható redőnyzár * * *

Szállítási feltételekkel viszontelárusítóknak kívánatra szívesen szolgálunk * * *

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

OPTISCHE
ANSTALTC. P. GOERZ AKTIEN-
GESELLSCH.

BERLIN-FRIEDENAU 19

LONDON

PARIS

NEW-YORK

CHICAGO

munkálkodás eredménye a gyári úton előállítható háromszín-rovátkás szűrővel ellátott lemezük, amelyel másodlat-negatívokat, pozitíveket, egyes pozitíveket (a három alapszín valamelyikében) és végül a dr. *Smith*-féle egyszerű módszer révén, a forgalomban lévő „*Uto*“-papírra tetszés szerinti mennyiségű képeket lehet készíteni.

Az új eljárás révén — állítólag — egy oly rovátkás szűrővel ellátott lemezt lehet készíteni, a amely *közönséges lemeznél alig lesz drágább* és a pillanatfölvételeket is lehetővé teszi. A rovátkák száma sokkal nagyobb, mint a *Joly*-féle színszűrőlemezen és egészen más eljárás szerint is viszik fel az üveglemezre. Az üveglapot átvonják valamely kettedkrómsóval érzékenynyé tett kolloid-réteggel és erre reá másolják a rovátkás (raszteres) rácsozatot. Ezt azután egy bámulatraméltóan elmés és nagy ügyességet igénylő eljárással ellátják a három alapszín-nel, úgy hogy egyik sem befolyásolja a másikat és egyik sem csökkenti a másik értékét. Hogy ez micsoda munka lehet, azt könnyen elképzelhetjük abból, hogy egy milliméternyi téren 40 vonal fut keresztül. A vonalatok e finomsága mellett természetesen kizárt az, hogy a kép egysége meg legyen bontva, úgy hogy ez a lemez, úgy látszik, túl fogja szárnyalni az autochrom-lemezt is. Főleg az okból

állíthatjuk ezt, mert az utóbbiakat másolni, többszörösíteni nem lehet, míg a „*Heliochromatic*“-lemezről tetszés szerint készíthetünk akár negatívot, diapozitívet vagy pozitívet. Ez pedig határozott előny. A vonalatokat teljesen automatikusan működő géppel viszik reá, színezik meg és végül átvonják a panchromatikus ezüstemulzióval.

Gummi-keményítőenyv. 100 gr. vízben feloldunk 8 gr. gummiarabikumot, hozzáöntünk 6 gr. keményítőt és 1 gr. cukrot, megmelegítjük és üvegpálcikával addig kavargatjuk, míg az így keletkezett anyag üvegesnek látszik.

Vörös fátyol az ezüstnitrátos erősítőből. Ok:

1. a folyadékot nem mozgatjuk elég gyorsan erősítés közben;
2. túlsokáig erősítünk;
3. a fixálónátron nincs teljesen kimosva a lemezből.
4. Az erősítő kevés savat tartalmaz.

A vörös fátyolt 1—2%-os sósav és erős konyhasó-oldat keverékével eltüntethetjük.

Objektívek tisztítása. Az objektívek tisztítására legalkalmasabb egy régi vászondarab. A szarvasbőr azért nem ajánlható, mert gyakran igen finom *mészszemecskéket* tartalmaz. Minden tisztítószer határozottan káros a lencsére; leheljünk rá és töröljük

HÜTTL TIVADAR

≡ CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ ≡
BUDAPEST, V., Dorottya-u. 14.

Bel- és külföldi porcellán, üveg és angol fayenceok. Legnagyobb választék étkező- és mosdókészletekben, használati és dísz tárgyakban. □ □

SAJÁT PORCELLÁN-GYÁR BUDAPESTEN. Dús raktár a MEISSENI szász királyi, a NYMPHENBURGI bajor királyi és a KOPENHÁGAI királyi porcellángyárak készítményeiből. □ □

Legújabb képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Képkerekek

SCHLOSSNIKEL FERENC

KÉPKERET
ÉS KERETLÉC-GYÁR

Alapított 1889.

BUDAPEST, X., Hölg-utcza 29—31.

Városi iroda: VIII., Göngytyuk-utca 6.

Készít mindennemű aranyozó-árút, arany- és politurléceket és kereteket.

meg egy vászondarabbal, vagy bodzabéllel. Ez az egyedüli módszer, melynél teljesen ki van zárva, hogy a lencsét baj érje.

Ezüst nyerése fényképeszeti vegyszerekből és papírhulladékokból. Ismeretes, hogy a foto-papírok és lemezek fényérzékenysége ezüstsókon alapszik, melyeket egyes vegyszerek feloldanak. Ha tehát felhasznált vegyszereket megfelelő mennyiségben összegyűjtünk, abból megfelelő eljárással ezüstöt választhatunk ki. Elhasznált rögzítő oldatot vagy üveg, vagy ha ez nem áll rendelkezésünkre fadénybe összegyűjtünk és időről-időre egy kevés kénmájat (kénkáliumnak is hívják) adunk hozzá. Ezáltal egy fekete csapadék keletkezik, melynek 60—70%-a ezüst, 30—40%-a kén. Az ezüstit már ment folyadékot, időnkint le kell folytatni. A csapadékot, amint nagyobb mennyiség áll rendelkezésünkre szűrőpapír felett tiszta vízzel kimossuk, (a vízbe egy kevés kénsav teendő) és végül szűrőpapíron megszáritjuk. Az a víz, melybe az ezüst-papírok először áznak, szintén tetemes ezüstartalmú. Sósav hozzáadásával fehér klórezüst ülepedik le, melyről a vizet időnkint le kell önteni. Kellő mennyiségben átszűrve és kimosva szűrőpapíron megszáritandó. Fényképezési papírok hulladékait ezüstnyerés céljából legjobb elégetni. Az ilyen összegyűjtött

hamu valamint az előbb említett ezüstcsapadékok jól értékesíthetők. Elromlott százazlemezekből, fixálónatronba téve, ezüst választható ki. Tegyük u. i. a fixálóoldatba egy kevés cink-bádogot. Az ezüst egy része a tál fenekén durva por alakjában lecsapódik, más része pedig a bádogra rakódik le és innen egy kis kefe segítségével könnyen eltávolítható.

A drezdai kiállítás 1909-ben. A drezdai nagy kiállítás előkészületei már serényen folynak. A rendező bizottság állandó irodát tart fenn. A város és az állam versengve iparkodnak a kiállítás sikerét biztosítani. A rendezési költségek fedezésére előirányzott összeg meghaladja a fél millió márkát. *A kiállítás védnöke Frigyes Ágost szász király, aki maga is nagy barátja és művelője az amatőr-fényképezésnek.* Dreza városa pedig kedvező fekvésével, mint Németországnak egyik nagy gócpontja, világszerte ismert természeti és építészeti szépségei, hatalmas múzeumai és egyéb sok látványossága révén, főként pedig magával a remek kiállítási csarnokkal a lehető legalkalmasabb hely egy világkiállítás rendezésére.

Új árjegyzék vetítógépekről. A *G. Rodenstock*, müncheni optikai intézet — miként az lapunk hirdetési részében olvasható — gazdagon kiállított vetítógépeket már most küldi széjjel. A vetítések és

ZEISS

PALMOS KAMARÁK

Hamara
könnyű
fémből
fokális
redőnyzárral
és
**Zeiss-
objekti-
vekkal**

Méretek:
6×9 cm;
6,5×9 cm;
3¹/₄×4¹/₄
inches, 4×5
inches és
9×18 cm
sztereo- és
panoráma-
felvételek-
hez.

—

Használható
lemezekre, cso-
magfilmekre,
tekeresfilmekre
és u. n. »Zeiss-
Packung«-gal.

**VERANT-
SZTEREOSKOPOK**

Kérjen: "P 32" sz. árjegyzéket ingyen és bérmentve.

WIEN,
Ferstelgasse 1.
Ecke Maximilianpl.

CARL ZEISS, JENA.

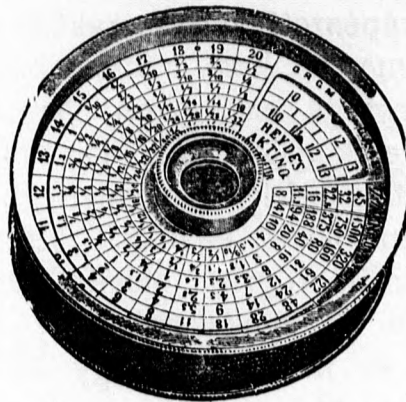
TELE
objektívek
távfényképe-
zéshez.

Berlin, Hamburg,
Frankfurt a/M,
London, St. Petersburg

nagyítások időszakának beálltával ez árjegyzék bizonyára *nagy érdeklődésre* tarthat számot lapunk olvasóinál is, mert a jeles cég ezúttal is a legjavát adja a fotoipari termékeknek. Az elsőrangú vetítőobjektívek minden gyútávolságú és fényerejű fajtáinak dús választékán kívül még a *mozgófényképezéshez* (kinematográfia) való különleges objektíveknek, górcsövek, mikrofotográfia, *a vetítő- és nagyító-készülékek* legkülönbözőbb, válogatott és gondosan felépített szerkezetű speciális modelleit mutatja be és a vetítéshez kitűnő útbaigazításokat és táblázatokat tartalmaz ez *érdekes és tanulságos* árjegyzék. Olvasóinknak — *lapunkra való hivatkozás esetén* — az Optische Anstalt G. Rodenstock (München, Isartalstrasse 41.) *ingyen és bérmentve* küldi meg.

□ **„Az Amatőr“** terjesztése, súlyának, tekintélyének gyarapítása: **a magyar amatőrfényképezésnek tett szolgálat.** Ezt megtenni ne mulassza el egyetlen olvasónk se. Kérjük minden kávéházban, olvasóteremben „Az Amatőr“-t és megrendeléseknél a cégekkel való levelezéseknél **hivatkozzunk mindig „Az Amatőr“-re.** Ez nem nagy áldozat, de nagy szolgálat a mi **amatőr-érdekeinknek.** □

E jószág valóságos jótétemény.

Igy nyilatkozik egy évek hosszú sora óta dolgozó és tapasztalt amatőr a Heyde Actinophotometerjéről.

Heyde Aktino Photometer-je

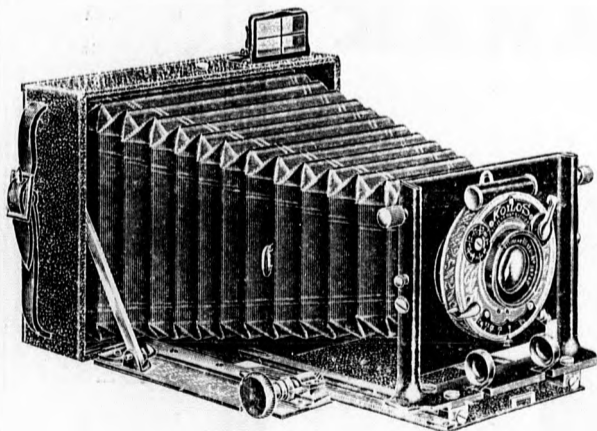
az egyetlen használható világitás-mérő, mert a fénynek nemcsak optikai de aktinikus hatását is méri és ezért:

- I. modell magnaliumból K 20.—
- II. „ sárga rézből nikkelezve „ 12·50
mindkettő alkalmas arckép, tájkép és interieur-felvételekre stb.
- III. modell magnaliumból „ 22.—
Hófelvételekhez, jégfelvételekhez (gletscher) hegyi- és távfelvételekhez sárga üveggel, vagy anélkül, egyuttal sárszinszűrők vizsgálatára is alkalmas.

Minden jobb fotoüzletben vagy a magyarországi-ausztriai egyedárusítónál kapható.

CARL SEIB Wien, I., Grillparzerstrasse 5.

Voigtländer

9 × 12 cm.
méret.

Teljesen
könnyű fémből.

3-szoros
alapkíhuzattal.

Uj
modell **ALPIN-KAMARA**

Voigtländer Kollinear, Dynar-ral stb.

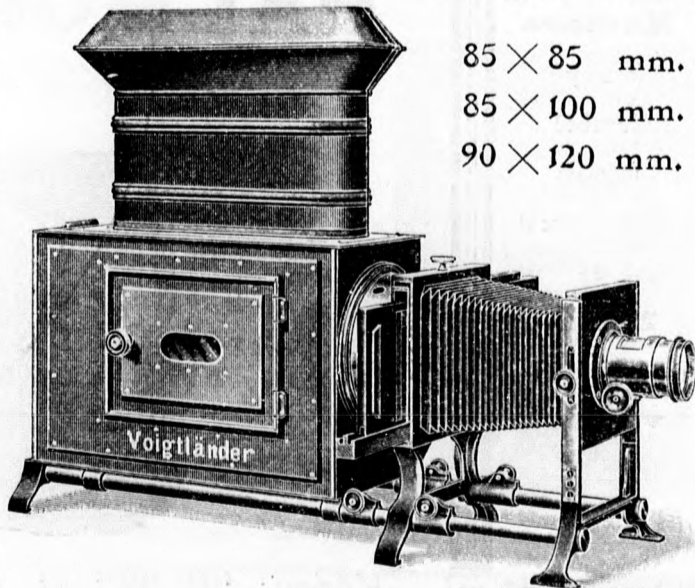
1: 6,8 1: 6

Gyútávolság 12—15 cm.

VOIGTLÄNDER & SOHN, ACTIENGESSELLSCHAFT, OPTISCHE & MECH. WERKSTÄTTE WIEN IX/3. Währingerstrasse 14.
Gyár és főüzlet **Braunschweigban**, további fiókok Berlinben, Hamburgban, Londonban, Párisban, New-Yorban.

VETÍTŐ ÉS NAGYÍTÓ KÉSZÜLÉK

diapozitívek és negatívokhoz

85 × 85 mm.

85 × 100 mm.

90 × 120 mm.

Kérjünk Alpin 208. sz. árjegyzékét és a vetítő készülékek árjegyzékét is.

KÉPEINKRŐL.

Irta: KOHLMAN ARTÚR DR.

Két szép műmelléklet vezet be lapunk „mai“ számát. Az egyik külföldi, a világhírű C. Puyo (Páris), a másik igen jeles hazai szerzőnek, Magyar-Rosenberg Emilnek a műve, akit azonban már igen jól ismernek a külföldön is.

C. Puyo „Novemberi napsugár“ című képe maga a poézis. Szép az ötlet, gyengéden finom a felfogás, érdekes a beállítás, hangulatos az összhatás és ami a fő: dacára azoknak a finom szálaknak, melyekből e — meseillusztrációnak is beillő — szép képet hírneves szerzője szötte, az poétikus ugyan, de *nem édeskés*. Az ilyen elsőrangú kvalitású képről hasábot lehetne, sőt kellene is írni, hazai amatőreink okulására, tanítása céljából. Ámde a helyszűke egyrészt, a — habár talán helytelenül — fel-felhangzó panasz, hogy „Az Amatőr“-ben túlsok (!) az esztetika arra kényszerít bennünket, hogy csupán a legszelebb vonásokban rajzoljuk meg, emeljük ki e szép alkotás erényeit. Kiemelendőnek véljük tehát, hogy a staffázsul szolgáló női alak bár beállított, *de nem beleerőszakolt* a képbe. Nem fordul ugyan háttal felénk, még oldalt se, szinte az objektívbe néz és mégsem pózolt. Mert nem a figurális staffázs ked-

véért készült a felvétel, hanem az *csak* a hangulat teljessége, vonzóbbá tétele kedvéért van a képbe — a képpel együtt — komponálva és térbelileg abba beleállítva. Miként e képben, úgy e képmagyarázatban is hajszálfinomságokkal van dolgunk. Reméljük tehát, hogy olvasóink sem fognak képmagyarázatunkban erőszakos „belemagyarázást“ látni.

Magyar-Rosenberg Emil „Legelésző juhnyája“ szép zsáner-kép. Fényes nappal, a nap irányában lévén felvéve, a különösen érdekes világítási effektusokat, a rögtön megkapó hangulatot mintha nélkülöznél. A juhnyáj is, a pásztor is, a fák is szembe lévén lefényképezve, bizonyos szétterülő és a „képiesség“ rovására menő szabályosság nyilvánul a képben. Fák jobbról is, balról is. — Balkézfelől a fákat elfödve, legott *szabálytalanabb* és képiesebb lesz ez az egyébként szép felvétel. — A hiba tehát főként a gépnek a juhnyáj, illetve a kép középpontjába való irányításában keresendő. Oldalról (a palánk felől) fogva fel a képet — tehát rézsutosabb beállítással — másként láttuk volna a nyáját és másként csoportosultak volna a fák is a képen. A pásztor is jobban tette volna, ha a fa alá ül megpihenni, mintsem

A Rembrandtpapir

a leggyengébb (FLAU), sőt a teljesen hasznavehetetlennek látszó negatívokról is a legbrilliánsabb lenyomatokat adja ::

Háromféle keménységi fokozatban fénytelen és fényes felülettel készülnek a ::

Rembrandt-levelezőlapok

Fabrik photograph. Papiere, Trockenplatten
:: und patent. Specialapparate ::

FERDINAND HRDLIČZKA

♥ WIEN, XVI/2., Lerchenfeldergürtel 9—11. Herbststrasse 1. ♥

hogy az objektívbe nézzen. Ha nem volt véletlenül e helyzetben található, ily ülő vagy heverésző helyzetbe kellett volna hozni. Ámde azért a jeles szerzőnek úgy ez a műve, mint sok más is kiállja a kritikát, mert kisebb hibái mellett is szép.

Mindez a *kompozíció* dolga, amelynek helyességét a Puyo képében kiemeltük. Gyakran a véletlen *kész* kompozíciót juttat kamaránk elé. Ennek megrögzítéséhez csak jó ízlés és jó szem kell, mely azt megrögzítésre méltónak lássa. Ha azonban hibás a „véletlen” kompozíció, azt *korrigálnia kell* a művészamatőrnek. Ez a „*helyszínen való*” kompozíció már nehezebb. A leginkább nehéz azonban az „*előzetes*” kompozíció, ami már teljes *konceptió*. Mikor az agyban szülemlik meg valamely képnek az ötlete, gondolata és azt már előzetesen művésziesen koncipiáljuk, fogalmazzuk meg és mikor eszmeileg megoldottuk problémánkat, csak akkor fogunk a kép tényleges kiviteléhez. Vagyis csak ekkor vesszük kamaránkat, felkeressük a már e célra előbb kiválasztott miliőt, elviszszük modellünket vagy megvárjuk, míg az a már előzetesen tapasztalt időben és formában nekünk a térbe kerül és csak miután ez teljes megelégedésünkre (eszmei képzetünkhöz híven vagy csak hasonlóan is) megtörtént, csak ekkor csináljuk meg róla végleges, további kidolgozásra szánt fel-

vételünket. Így dolgozik *Puyo*, így a *Hofmeister fivérek*, így a külföld legtöbb nagy fotoművésze és az ez irányt követő néhány jeles magyar fotoművész is.

Ime így kerültünk bele — ha csak amúgy felszínesen is — ily esztétikai szempontok megbeszélésébe. Mi nem sajnáljuk és szeretnők remélni, hogy olvasóink is szívesen veszik néha az „*ily*” képmagyarázatokat is.

Címképünk szerzője ezúttal *Garai József*, aki az *N. P. G.* rendszerű három színnyomásban produkált már eddig is néhány igazán szép *színes* csendélet-képet. „*Budai udvarház*” című képe elárulja az intimitásokra hajló „*csendélet-amatőrt*”. A téma jól megválasztott. A jóvilágítású udvar, a virágok, fák, lépcsők és teraszok összességükben is derűs hangulatú képet adnak, melynek távlatát és képieséget tulajdonképpen a bolthajlásos kapu adja meg, melyen át bizonyos jól eső érzéssel tekintünk a szép kerti udvarba. Éppen ezért jól tette volna a szerző, ha gépével kijebb — az utca felé — áll fel, mert így kikerülhette volna, hogy a képnek jobbkezfelőli része e *hatásos előteret* teljesen nélkülözze.

Tary Lajos (Keszthely) balatoni esthangulatai igazán hangulatos, eget, vizet s a Balatonmellék szépségeit pompásan visszaadó napelleni felvételek.

Védjegy.

Globus Kamarák

Védjegy.

Modell A, F és G
ideáljai

minden művészamatőrnek és
szakfényképésznek és mester-
művei a kamaraépítésnek :: ::

Speciális és nagy árjegyzékek
ingyen és bérmentve :: ::

A kamara-építésnek legnagyobb és leg-
jelentékenyebb speciális gyára :: ::

Heinrich Ernemann A. G. vorm.

Herbst & Firl, Görlitz 108.

Karakterisztikus, nemes egyszerűségével imponáló az amerikai *H. H. Pierce* (Boston) „Egy öreg hölgy arcképe” című műve. Ez iskolának Amerika a tulajdonképpen hazája és ebben nevelkedett *Dührkoop* mester és Nicola *Perscheid* is. *Egyszerűség, természetesség és közvetlenség* a beállításban, világításban, kidolgozásban és kivitelben egyaránt hitvallása a modern arcfényképezés ez iskolájának. Ez az, ami meghódította a művész-amatőröket és ez, amit *nem akar elismerni*, irtózik követni az arcképezés-orthodoxia maradisága. Sajnos, hogy míg a külföld már pálcát tört a régi iskola felett, nálunk még csak meg sem indult a megifjodási folyamat, éppen azok között, kiknek kezében a fényképezőkamara nemcsak művészeti eszköz, hanem kenyér is. E kenyeret féltik aggódó konzervativizmussal és addig várnak, míg az *élvezhetetlen* kővé szárad a kezükben!

Kissé sajtáságosan, de ugyancsak szépen megkoncipiált kép a dr. L. *Kleintjes* (München) „Hollandi nő” című ablak elleni entériórje. A legnehezebb felvételek közé tartozik az efajta felvétel, melynél a szoba sötétebb belsejével együtt a sokkal erőteljesebb, sőt napfényes külvilágot is fényképezzük. Ilyenkor a belső részéről visszavert sugarak még alig kezdenek hatni lemezünkre, mikor a külső nagyvilágítás következtében már túlsugárzás, ú. n. „szola-

rizáció” áll be lemezünkön. Hogy mily módon kell az ily felvételt *helyesen* eszközölnünk, annak elmagyarázása igen messze túlterjedne e képmagyarázat keretén. De erről is *gyakorlati és esztétikai* útbaigazítás lesz „*Az Amatőr Fotoalbumja 1908*” című bő tartalmú zsebnaptárban.

Franz *Kutschker* (Wien) „Falusi utca” című képe egyszerű, de jó és hálás téma. Ámde még e könnyű szerrel elérhető hatást sem aknáztta ki a szerző. Az égnek pl. levegősebbnek, felhősebbnek, az ökröknek „*mozgóbb*”-aknak, az útnak porosabbnak kellett volna csak lennie s legott teljes lett volna e falusi kép hatása. Közlése tehát inkább a tanítás és a — fejbeverés, vagy legalább aprehenzió nélküli — leplezetlen igazmondhatóság kedvéért, mint egyéb okoknál fogva történt.

Mert ime legott szembeállítjuk vele a *Gedeon* Kálmán dr. „Ökrök a kútnál” című hasonló tárgyú képét és megtaláljuk benne azt, amit az előbbiben nélkülöztünk: az *életet és a hangulatot*. S ezzel e kis képről máris annyi jót mondtunk, hogy akár menten letehetjük utána a pontot.

De le ám még a tollat is, mert a *Bethlen* Zsófia grófnő képéről sem mondhatunk többet, jobbat mint hogy nem több és nem is kevesebb, mint amit még — sajnos — ma is igen sokan „*sikerült*” amatőrfelvétel alatt értenek.

Gust. Schaeuffelen'sche Papierfabrik
Photographische Abteilung. Heilbronn 31^a/N.
(Württemberg.)

A legjobb
**GÁZFÉNY-
papiros
AMATŐRÖK**
reszére!

*
7 fajta
**PALA
EXTRA-
KEMÉNY**
erőtlen „flau”, „vékony” negatívokhoz.
Nincs többé sötétkamara
Nem kell vörös fény!
PALA-kézikönyv
(60 oldal szöveg)
ingyen és bérmentve.

Gyári-raktár: **PEJTSIK KÁROLY**
MAGYARORSZÁGON. BUDAPEST
IV., Városház-utca 1. szám.

KRÜGENER

Minimum-Halloh 8×10,5

A legkisebb és legosinosabb Filmtekercs-kamara

Az egész világon kapható 8×10,5 nagyságú filmtekercsekhez
Méretei csak: 3,5×11,5×19,5 cm.
Hölgy-kamara. Egyszerű kezelés. Szolid szerkezet.

A csomag-filmekkel tölthető lemezkamarák csekély térfogatuknál fogva lényeges előnyt biztosítanak a tekercsfilmes-kamarákkal szemben. A mi „Halloh”-kamaránk azonban ez állításnak valóban frappáns cáfolata. E tekercsfilmes-kamara alakja határozottan sokkal elegánsabb, mint egy vele egyenlő nagyságú és filccsomag-kazettával felszerelt lemezes-kamaráé, mindezekhez még az az előny is járul, hogy a tekercsfilmes-kamarák kezelése sokkal kényelmesebb, a tekercsfilmes minden tekintetben jobbak, mint a csomagfilmek, azonkívül egyenletesebben is feszülnek ki, ami jobb optikával felszerelt gépeknél igen fontos.

DR. R. KRÜGENER,
FRANKFURT a. M.
Legnagyobb különleges fényképezési
kamarák és vegyszerek gyára.
Kérje Delta-kamaráinkról 83-as sz.
díszárjegyzékünket. Különleges „F”
árjegyzékünket fotó-vegyszerekről.

Vezérképviselő Magyarországon-
Ausztria és a Balkán részére
Comandit Gesellschaft
Rudolf Wollner & Co
W I E N I X.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

E rovatban a szerkesztőség készséggel ad szakszerű felvilágosítást minden hozzá intézett, a fényképezésre vonatkozó kérdésben.

K. B. dr. orvos Budapest. Kérdésére ime a lapunk mult számában közölt hirdetéssel válaszolunk. Ugylátszik elkerülte figyelmét, ezért egész terjedelmében ideiktatjuk: „Csaknem új 18 × 24 cm. Goerz-Anschütz klapp-kamara Celor objektívvel, 3 db. kettős kazettával, toldalékkal, melynek révén a hátsó lencsével is lehet fényképezni. állvánnyal és táskával *eladó*. Ára újonnan 738 korona. Eladó 440 koronáért.” Levelezések „Az Amatőr” kiadóhivatalához intézendők, ahol a gép is megtekinthető. Hivatalos órák d. e. 10–12-ig, d. u. 3–6-ig.

M. S. jogszigorló Soóvár. 1. A küldött téli felvételekből a két legsikerültebbet „Az Amatőr” téli számában közölni fogjuk. 2. Kérdésére a kiadóhivatal levélben válaszol. Az összes képeket közlés után vissza fogjuk küldeni.

Cs. M. üzletvezető Máramarossziget. Pigment képének hibái léghólyagokra vezetendők vissza. Képződésük az átvitel helytelenségére vezetendő vissza. Legközelebb — még bővebben — visszatérünk e kérdésére.

Többeknek. Ismét helyszűke. De lapunk legközelebbi száma oly gyorsan követi ezt, hogy addig talán nem esik majd túlságosan nehezükre a várakozás sem.

Főszerkesztő és kiadóhivatal: KOHLMAN ARTÚR dr.
Főmunkatárs: SZTANKOVSKY JÓZSEF, Erdőszentgyörgy.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest VII., Király-utca 89. Telefon 94–49.
Nyomda: „Patria” részv.-társaság, Budapest, IX., Üllői-út 25. (Köztelek)

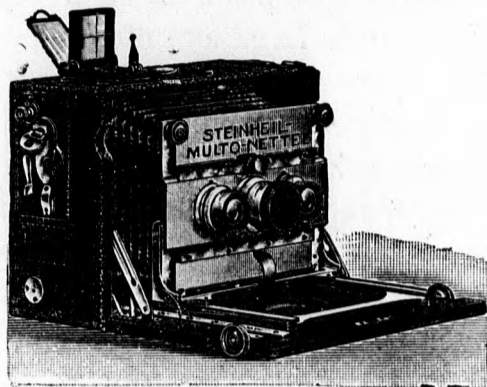
C. A. STEINHEIL SOEHNE

optisch-astronomische Werkstätte

Alapított 1855.

MÜNCHEN

Alapított 1855.

A MULTO- NETTEL

univerzális-
fényképező-
gép redőny-
zárral!

Normális-felvételekhez
Széleslátású (Weitwinkel)
felvételekhez

Longfocus-
Orthostereo-
és Tele (táv-)

„
„
„

9 × 14 cm.
(levelező-lap
alak)

3 Orthostigmattal 1:6,8 egy objektív deszkán alkalmazható hat gyújtávolsággal (9–26 cm.).

A legújabb kamara-árjegyzék most jelent meg. (Ingyen!)

Árjegyzékeket kívánatra **közvetlenül a gyár is küld**, de kaphatók minden foto-üzletben is.

Vereinigte Fabriken Photographischer Papiere, Dresden.

A következőket gyártjuk és ajánljuk:

1. Ujdonság! Az „Albumat“-papír, mely 11 különböző fajtájú. (Az „Albumat“ elnevezés védve!)
2. A **Schwerter-féle celloidin-papír** (fényes, pensée rózsaszínű) a cég egyik régóta elismert, egyenletesen dolgozó, megbízható, nagy elterjedtségű gyártmánya. Ugyanez fénytelenben is.
3. A „**Christen Matt-papír**“. A legelső és legjobb „Matt“-papiros. Kitéően pótolja az aránytalanul drága és kényes platin-papírokat.
4. A „**Schwerter Platino-Matt**“ és szemcsés matt-papír.
5. A „**Schwerter Aristo-papír**“ (fényes és matt pensée rózsaszín, fehér színben) egyike a legjobb kímásoló-papíroknak.
6. A „**Schwerter gázfény-papír**“. Új fajta kitéően előidézhető papír. (L. a „Nachrichten“ c. folyóiratunk I. számában közölt cikket.)
7. „**Schwerter brómezüst-papír**“ a JUNK-féle eljárás szerint, főleg kontakt nyomatokhoz és nagyításokhoz.
8. A „**Schwerter negatív-papír**“. **UJ!** Átlátszó struktura-mentes, jól fődő papiros nagyított negatívok előállítására.
9. **Schwerter levelezőlapok.** (Celloidin, Platino-matt, aristo, brómezüst, gázfény levelezőlapok.)
10. **Schwerter levonható brómezüst-papír.** — **Érdekes ujdonság!**
11. **Fényes felületű albumin és matt sópapirok.** Elismert jó minőségben.

Az összes fajták kaphatók minden fotoüzletben.
A cég lapunkra való hivatkozás esetén készséggel küld próbacsomagot is, és árjegyzéket ingyen akár közvetlenül, akár a bécsi vezérképviselet útján.

Vezérképviseelő Magyarország és Ausztria részére

**Commandit - Gesellschaft
Rudolf Wollner & Cie.**
Photographische-Industrie.

WIEN, IX., Schulz-Strassnitzki-Gasse No. 12.

!!Egy intelligens családból sem szabad hiányoznia!! az „EGÉSZSÉGÜGYŐR“

népszerű közegészségügyi folyóiratnak.

Megjelenik havonta kétszer

A legkiválóbb szakírók szíves közreműködésével szerkeszti:

FODOR G. GÉZA

székesfővárosi központi fertőtlenítő intézeti tiszt.
az Orsz. Közegészségügyi Egyesület rk. választmányi tagja.

ALLANDJ RENDES INGYEN MELLEKLETE a

népszerű gyermek-
egészségügyi folyóirat.

Szerkeszti: Dr. BRÓD MIKSA gyermekorvos.

Előfizetési ár: Egész évre 5.— Kor. Negyedévre 1.25 Kor.
Félévre . . . 2.50 „ Éves szám 30 Allér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Budapest, VII., Király-utca 89. szám.

Kiadja az „EGÉSZSÉGÜGYŐR“ irodalmi vállalat
Igazgató: Dr. KOHLMAN ARTÚR.

Követeljük minden kávéházban az „Egészségügyőr“-t.